

JMG

Examensarbete i medie- och
kommunikationsvetenskap

2013-01-07

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
www.jmg.gu.se

Färgar färgen av sig?

En undersökning av svenska dagstidningars nyhetsrapportering kring Juholt-affären

Annelie Eliasson

Handledare: Monica Löfgren Nilsson

Kursansvarig: Malin Sveningsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Titel: Färgar färgen av sig? – En undersökning av svenska dagstidningars nyhetsrapportering kring Juholt-affären

Författare: Annelie Eliasson

Kurs: Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap på kandidatnivå. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet

Termin: Höstterminen 2012

Handledare: Monica Löfgren-Nilsson

Sidantal: 37 sidor exklusive bilagor

Syfte: Syftet med studien är att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkade nyhetsförmedlingen kring den så kallade Juholt-affären

Metod: Kvantitativ innehållsanalys

Material: 262 artiklar ur tre socialdemokratiska och lika många borgerliga dagstidningar under perioden 2011-10-01 till 2012-01-31

Huvudresultat: Resultaten av studien påvisar att det förekom markanta skillnader mellan olika dagstidningarnas nyhetsrapportering kring Juholt under den avsedda perioden. Skillnaderna framträdde genom bland annat artiklarnas fokus, vinklar och dominerande journalistisk gestaltning. Den troligaste orsaken bakom dessa skillnader är att dagstidningarnas politiska färg färgat av sig på nyhetssidan.

Nyckelord: Dagspress, Juholt-affären, nyhetsförmedling, objektivitet, opartiskhet

Executive summary

Denna studie syftar till att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen kring en politisk händelse. För att besvara detta undersöks den så kallade Juholt-affären där socialdemokraternas tidigare partiledare Håkan Juholt anklagades för bidragsfusk och hamnade i medialt blåsväder i oktober 2011. Fyra månader senare avgick Juholt från posten med omedelbar verkan.

Det finns i dagsläget knapphändig forskning kring huruvida samtida svenska dagstidningars politiska färg skulle påverka nyhetssidorna. Orsaken till denna forskningslucka kan bero på att tidningens politiska färg förutsätts vara åtskild från nyhetsförmedlingen som i sin tur antas vara opartisk och objektiv. Teorierna för denna studie kommer därför att utgå från Jörgen Westerståhls (1972) definition av objektivitetsbegreppet och kompletteras med Kent Asps (2010) definition av partiskhet och Jesper Strömbäcks (2001) definition av journalistiska gestaltningar. När det gäller Westerståhls (1972) objektivitetsmodell behandlas begreppen *balans* och *neutral presentation*.

Denna studie utgår från en kvantitativ innehållsanalys. Östbye et al. (2008, s. 213-214) beskriver den kvantitativa innehållsanalysen som ett hjälpmedel för att analysera ett omfattande material. Genom att kartlägga hur frekvent en viss data förekommer kan statistik över materialets innehåll upprättas. Den kvantitativa innehållsanalysen föregicks i denna studie av en mindre omfattande kvalitativ textanalys vars syfte var att undersöka viktiga delar i artiklarna inför den kvantitativa innehållsanalysen.

För att på bästa sätt kontrollera denna studies reliabilitet har två reliabilitetskontroller genomförts i form av *intrakodarreliabilitet* och *interkodarreliabilitet*. Det förstnämnda begreppet innebär att ett urval av materialet har kodats en andra gång av författaren. Det andra begreppet innebär att en utomstående part har kodat ett urval av materialet. Reliabilitetskontrollerna påvisade inga skillnader i det kodade materialet. Detta i kombination med en tydlig redovisning av den empiriska undersökningen, tyder på att studien har hög reliabilitet.

Studiens validitet kan även den anses vara hög då metoden är vald med hänsyn till studiens syfte och frågeställningar, varje enskild frågeställning har besvarats med hjälp av metoden och undersökta enheter är tillfredställande i antal. Dock talar inte resultatet i

studien för nyhetsrapporteringen kring Juholt i svenska dagstidningar som helhet utan avser enbart undersökta tidningar.

I studien granskades 262 nyhetsartiklar publicerade i de socialdemokratiska tidningarna Folkbladet, Sydöstran och Värmlands folkblad och de borgerliga tidningarna Borås Tidning, Blekinge Läns Tidning och Katrineholms-Kuriren. Samtliga artiklar är publicerade i tidningarnas pappersversioner under perioden 1 oktober 2011 och den 31 januari 2012 och hämtade via Mediarkivet. Artiklarna som kodats för denna studie är enbart nyhetsartiklar. Alla ledare har valts bort då ledare syftar till att representera tidningens politiska färg vilket inte är relevant för studien. Krönikor, debattartiklar och insändare har också valts bort. Dessa skulle kunna vara relevanta för studien då tidningar själva väljer vilka åsiktstexter som ska publiceras och kan därmed gynna eller missgynna en viss aktör som exempelvis Juholt. Åsiktstexterna har dock valts bort då studien syftar till att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen, och då inte om tidningens politiska färg påverkar valet av vilka åsiktstexter som publiceras.

Resultatet av studien påvisar mycket stora skillnader i nyhetsförmedlingen mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna. Några av de mest markanta skillnaderna förekom i artiklarnas dominerande journalistiska gestaltningar, vinklar, fokus och vilka aktörer som kom till tals. De socialdemokratiska tidningarnas artiklar var i större utsträckning positivt eller neutralt vinklade, skrivna ur ett sakgestaltningssperspektiv och fokuserade i högre grad på Juholts politiska arbete. Artiklarna i de borgerliga tidningarna var i större utsträckning negativt vinklade, skrivna ur ett skandalgestaltningssperspektiv och fokuserade i högre grad på bidragsskandalen. När det gäller vilka aktörer som kom till tals, uttalade sig politiker i högre grad positivt om Juholt i de socialdemokratiska tidningarna medan de uttalade sig mer negativt i de borgerliga. Detta medan privatpersoner uttalade sig mer negativt om Juholt i de socialdemokratiska tidningarna och mer neutralt i de borgerliga tidningarna.

Det framkom därmed mycket stora skillnader i flera avseenden mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarnas nyhetsrapportering. Det var tydligt att Juholt gynnades betydligt mer av nyhetsförmedlingen i de socialdemokratiska tidningarna än i de borgerliga där han istället missgynnades. Det finns flera möjliga orsaker bakom dessa skillnader, men det mest troliga är att tidningarnas politiska färg

har färgat av sig på nyhetssidan. Detta innebär att tidningarna har försakat sin demokratiska roll och sina förpliktelser mot den fria åsiktsbildningen.

Med utgångspunkt från studiens slutsatser bör det inledas ytterligare forskning kring partisk nyhetsförmedling i svensk dagspress. Dels vore det givande att granska fler dagstidningar gällande Juholt-affären, dels att jämföra nyhetsrapporteringen kring Juholt med en borgerlig skandal som exempelvis ministerskandalen år 2006. Frågan är om borgerliga tidningar värderade den borgerliga skandalen på samma sätt som de värderade nyheten om Juholt, och likaså gällande de socialdemokratiska dagstidningarna.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.1.1 Partipress under 1800-talet	1
1.1.2 Ådalshändelserna	2
1.1.3 Dagstidningar i förändring	3
1.1.4 Mediernas roll	4
1.1.5 Juholt-affären	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
2. Teori	6
2.1 Objektivitet	6
2.2 Balans	7
2.2.1 Fokus	7
2.2.2 Aktörer	8
2.3 Neutral presentation	9
2.3.1 Vinkel	9
2.3.2 Gestaltning	10
3. Metod	12
3.1 Kvantitativ innehållsanalys	12
3.2 Kvalitativ textanalys	13
3.4 Material och avgränsning	13
3.4.1 Tidningar	13
3.4.2 Tidsperiod	15
3.4.3 Val av artiklar	15
3.4.4 Val av version	16
3.5 Reliabilitet och validitet	16
4. Resultat	18
4.1 Balans	18
4.1.1 Uppmärksamhet	18
4.1.2 Placering	18
4.1.3 Omfång	18
4.1.4 Period	19
4.1.5 Privatpersoner uttalar sig om Juholt	19
4.1.6 Politiker uttalar sig om Juholt	21
4.2.3 Juholt citeras	22
4.2 Neutral presentation	23
4.2.1 Dominerande journalistisk gestaltning	23
4.2.2 Vinkel	24
4.2.3 Fokus	27
5. Analys och slutsats	29
5.1 Balans	29
5.1.1 Nyhetsvärdering	29

5.1.2 Aktörer	30
5.2 Neutral framställning	32
5.2.1 Gestaltning och vinkel	32
5.3 Färgad nyhetsförmedling	33
7. Diskussion	34
7.1 Reflektioner kring metod och genomförande	34
7.2 Förslag på fortsatt forskning.....	34
7. Källförteckning	36
7.1 Litteratur	36
Bilaga 1: Kodschema och kodbok.....	38
Bilaga 2. Övriga diagram	43

1. Inledning

Detta kapitel redogör för bakgrunden till studien genom såväl en historisk överblick över svensk partipress och politiskt färgad nyhetsförmedling som medias demokratiska roll i samhället och dess samtida förbindelser till politiska partier. Avslutningsvis beskrivs den så kallade Juholt-affären som kommer att undersökas i denna studie.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Partipress under 1800-talet

Under den senare delen av 1800-talet etablerades ett flertal nyhetstidningar med partipolitisk profil på den svenska marknaden. Tidningarna lanserades på såväl landsbygden som i städerna och hade antingen en konservativ eller liberal framtoning. En av de största konservativa tidningarna var Borås Tidning (1838) och en av de största liberala var Västerbottens-Kuriren (1900). Den allra första socialdemokratiska tidningen som lanserades i Sverige var Folkviljan (1882) i Malmö. Enligt Stig Hadenius, Lennart Weibull och Ingela Wadbring (2009, s. 63) ansåg Folkviljan, och efterföljande socialdemokratiska dagstidningar, att de borgerliga konkurrenternas nyhetsförmedling var politiskt färgad. De socialdemokratiska tidningarnas nisch blev därför att helt och hållet förmedla nyheter och diskussioner anpassade för sin målgrupp, det vill säga den svenska arbetarrörelsen. Tidningarna som ägdes av politiska och fackliga organisationer inom socialdemokratin, publicerade också partimaterial i tidningarna.

Under 1800-talet grundades cirka 20 stycken socialdemokratiska tidningar utspridda i alla större svenska städer. I Stockholm utkom tidningen *Social-Demokraten* (1885), i Göteborg *Ny Tid* (1892) och i Malmö *Arbetet* (1887). Samtliga tidningar hade många socialdemokratiska sympatisörer, men fick aldrig en marknadsledande ställning. Enligt Hadenius et al (2009, s. 63) berodde nederlaget på att tidningarnas partianknytning skrämde bort en del annonsörer och läsare, och att tidningarna inte satsade på professionella redaktörer och medarbetare i motsats till de borgerliga konkurrenterna.

Under sekelskiftet 1800-talet/1900-talet blev klyftorna mellan de borgerliga och socialdemokratiska partierna desto större. Det fanns stora frågor som skiljde partierna åt såsom frågan om rösträtt och försvar. Dessa politiska motsättningar återspeglades i pressen. Under samma tidsperiod började de moderata tidningarna få bidrag från föregångarna till dagens moderata samlingsparti för att utforma presskampanjer vilket

gav dem ett ekonomiskt inflytande, enligt Hadenius et al. (2009, s. 64). Samtidigt grundade en del borgerliga politiker nya tidningar för att få ut sina politiska program. Till denna skara tillhörde Dagens Nyheter (1864) som fick en liberal grund.

Under 1920-talet uppkom ett stort antal nya aktörer på den svenska tidningsmarknaden. En del av tidningarna uppgav att de var opolitiska, men de flesta sympatiserade med ett politiskt parti.

1.1.2 Ådalshändelserna

Valet av dagstidning grundades länge på läsarens politiska tillhörighet då tidningarnas samtliga delar var politiskt vinklade. Enligt Hadenius et al. (2009, s. 66) skrev en socialdemokratisk tidning om helt andra nyheter än en konservativ tidning. När tidningarna väl skrev om samma nyheter vinklades nyheterna olika. Detta var särskilt tydligt gällande de så kallade Ådalshändelserna då fem demonstranter sköts till döds av svensk militär i Ådalen år 1931. Borgerliga och socialdemokratiska tidningar förmedlade vitt skilda versioner om vem som bar skuld för det inträffade. Moderata Svenska Dagbladet (1931) skrev följande om händelsen:

Under de senaste dyggen ha på vissa ställen i Ådalen härskat ett veritabelt pöbelvälde, underblåst av kommunisternas uppviglingsarbete. Myndigheterna ha praktiskt taget stått maktlösa, och polisen har med korslagda armar sett hur de uppretade folkmassorna på det grymmaste misshandlat en del arbetsvilliga, huru de stormat deras fartyg och under de mest uppseendeväckande former förgått sig mot de arbetsvilliga, som sönderslagna och blodiga, med bakbundna händer, tvingades att marschera framför kommunisternas demonstrationståg – allt medan polisen maktlös stod och tittade på.

Socialdemokratiska Nya Norrland (1931) skrev följande:

Demonstranterna läto emellertid icke hejda sig därav utan fortsatte framåt vägen dock utan att göra något försök att storma området ehru stämningen var synnerligen hetsig. Det kom därför som en synnerligen omotiverad åtgärd när militären nu började avlossa skarpa skott. Troligen fattade icke de flesta genast denna åtgärd från militärens sida utan trodde att det fortfarande var fråga om lösa skott. Först när ett par i ledet segnade till marken fattade man situationen och de första leden avstannade. En av demonstranterna som skyndade

fram för att komma en sårad kamrat till hjälp var själv nära att träffas av kulorna.

Skillnaderna i nyhetsförmedlingen mellan Svenska Dagbladet och socialdemokratiska Nya Norrland var inte unik för dessa två tidningar utan gällde för en majoritet av Sveriges dagstidningar. Enligt Birger Norman (1968, s. 97) blev tidningarnas nyhetsförmedling efter dödsskjutningarna nästan omedelbart politiserad.

1.1.3 Dagstidningar i förändring

Under de senaste decennierna har ett flertal dagstidningar gått över från en tydlig politisk anknytning till att bli oberoende. Detta gäller för bland annat Dagens Nyheter som 1972 övergick från beteckningen liberal till oberoende. År 1995 började även kvällstidningen Expressen att gå under namnet oberoende. De båda tidningarna har dock sedan dess ändrat beteckningen till oberoende liberal.

År 2005 uppgav 107 stycken svenska dagstidningar att de företrädde en politisk linje på ledarsidan, enligt Hadenius et al. (2009, s. 69). Dagens svenska gratistidningar såsom Metro (1995) har ingen ledarsida och de enda politiska kommentarer som yttras är från fristående skribenter. Enligt Hadenius et al. (2009, s. 137) har det sedan 1980-talet blivit ovanligt att prata om tidningar i olika politiska kategorier med undantag för de åsikter som yttras på ledarsidan. Svenska dagstidningar kan dock fortfarande ha en politisk anknytning till partier även om det inte framträder lika tydligt som under 1800-talet. En tidning kan nämligen vara knuten till ett parti på tre olika sätt, enligt Hadenius et al (2009, s. 138):

1. Ägaren. Tidningen kan vara helt eller delvis ägd av ett politiskt parti.
2. Innehållet. Såväl ledarplatsen som nyhetsmaterialet kan vara mer eller mindre bundet till ett politiskt parti.
3. Läserkretsen. Tidningens läsare kan bestå av partisympatisörer i större eller mindre utsträckning.

Hadenius et al. (2009, s. 138) förklarar vidare att den socialdemokratiska och centerpartistiska pressen ofta har haft en närmare anknytning till sina respektive partier än liberala tidningar. Det samma gäller läserkretsen. Exempelvis har den socialdemokratiska kvällstidningen Aftonbladet (1830) än idag en överrepresentation av socialdemokratiska läsare.

1.1.4 Mediernas roll

Sedan 1900-talet har villkoren för den svenska partipolitiska dagspressen förändrats. Tidigare kunde de politiska partierna lita på att den egna partipressen skulle vara välvilligt inställd till partiet, men med tiden blev tidningarna desto mer kritiska och mindre lojala mot sina partier i nyhetsrapportering. Dock finns det, oavsett tidningens politiska färg, ett ömsesidigt beroende mellan media och politiker. Nicklas Håkansson (2004, s. 201-202) i Nord och Strömbäck förklarar att det finns ett ömsesidigt beroende mellan politiker och media. Medierna är i behov av politikerna då politik har ett högt allmänintresse och nyhetsvärde. Politikerna i sin tur måste lita på medierna för att deras budskap ska nå fram till allmänheten, och sina potentiella väljare. Det finns alltså ett beroende mellan politiker och medier, men också ett beroende från allmänhetens sida på att nyhetsförmedlingen ska vara opartisk och objektiv. Den svenska pressutredningen från 1994 lyfter fram massmedias tre uppgifter för den fria åsiktsbildningen, återgiven i Strömbäck (2003, s. 6):

Massmedierna fullgör tre uppgifter som är särskilt angelägna för den fria åsiktsbildningen, nämligen uppgiften att förse medborgarna med sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor, uppgiften att granska de inflytelserika i samhället och uppgiften att låta olika åsikter komma till tals.

Media innehar därmed en mycket viktig roll i det demokratiska samhället. Detta gäller inte minst för vikten av opartisk och objektiv nyhetsförmedling.

1.1.5 Juholt-affären

Håkan Juholt tillträdde som partiledare för Socialdemokraterna den 25 mars 2011. Drygt ett halvår senare, den 7 oktober, publicerade kvällstidningen Aftonbladet uppgifter om att Juholt fått bidrag från Sveriges riksdag för att bekosta hyran för en lägenhet som han delade med sin sambo. Bara några dagar senare inleddes en förundersökning för misstänkt bedrägeribrott, men undersökningen lades senare ner då det saknades regler för huruvida riksdagsledamöter skulle få bidrag för privat hyrda lägenheter eller inte. Misstankarna mot Juholt skadade dock såväl Juholt som det socialdemokratiska partiet. En undersökning gjord av dagstidningen Svenska Dagbladet, i samarbete med Sifo den 23 oktober 2011, visade att Socialdemokraterna tappat tio procentenheter av det väljarstöd som partiet hade innan den så kallade Juholt-affären. Den 21 januari 2012 lämnade Juholt posten som partiledare med omedelbar verkan.

1.2 Syfte och frågeställning

Dagstidningars politiska färg bör inte påverka nyhetsrapporteringen enligt rådande konsensus. Frågan är dock om så är fallet när det gäller nyheter av politisk karaktär såsom bidragsskandalen som ledde till socialdemokraternas tidigare partiledare Håkan Juholts avgång år 2012. Genom att kritiskt granska tre svenska socialdemokratiska dagstidningars nyhetsrapportering kring Juholt-affären och jämföra det med motsvarande innehåll i tre svenska borgerliga dagstidningar bör det vara möjligt att verifiera ifall dagstidningarnas är partiska på nyhetssidorna. Syftet med studien är därmed att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen. För att på bästa sätt besvara syftet med denna studie har ett antal frågeställningar formulerats utifrån Jörgen Westerståhls (1972) objektivitetsmodell där egenskaperna *balans* och *neutral framställning* ingår som relevanta begrepp för denna studie. Se frågeställningar nedan:

Frågeställningar gällande artiklarnas balans:

- Vad fokuserar artiklarna på?
- Vilka aktörer kommer till tals?

Frågeställningar gällande artiklarnas neutrala framställning:

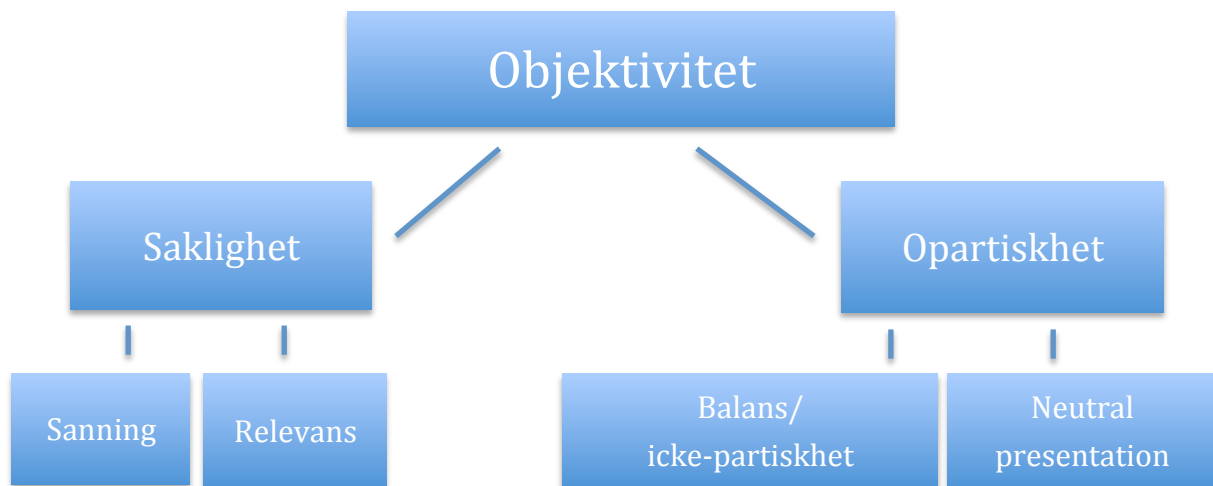
- Hur vinklas artiklarna?
- Hur gestaltas artiklarna?

2. Teori

Detta kapitel redogör för relevanta teorier för studien. Det finns i dagsläget knapphändig forskning kring huruvida samtida svenska dagstidningars politiska färg skulle påverka nyhetssidorna. Orsaken till denna forskningslucka kan bero på att tidningens politiska färg förutsätts vara åtskild från nyhetsförmedlingen som i sin tur antas vara opartisk. Teorierna för denna studie kommer därför att huvudsakligen utgå från Westerståhls (1972) definition av objektivitetsbegreppet och kompletteras med Kent Asps (2010) definition av partiskhet och Jesper Strömbäcks (2001) definition av journalistiska gestaltningar.

2.1 Objektivitet

Begreppet *objektivitet* måste utredas för att kunna besvara studiens syfte, alltså huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen. Detta då objektivitet är ett krav för en allsidig nyhetsförmedling. Enligt Westerståhls (1972) definition bör objektivitetsbegreppet delas in i ytterligare två begrepp, nämligen *saklighet* och *opartiskhet*. Se figur 1, för en översikt över modellen.

Figur 1. Westerståhls (1972) objektivitetsmodell.

I denna studie kommer begreppet *saklighet* inte att inkluderas då studiens syfte inte är att redogöra för huruvida nyhetsförmedlingen kring Juholt var saklig utan om nyhetsförmedlingen påverkades av tidningens politiska färg, det vill säga i form av partiskhet. När det gäller opartiskhet kan den enligt Westerståhl (1972) mätas genom undersökningar av balans och neutral presentation. En opartisk nyhetsförmedling är

balanserad vilket innebär att olika parter får utrymme och att tidningen inte undanhåller händelser för läsaren i nyhetsrapporteringen. Westerståhl (1972) menar att balanskravet dock är svårt att uppfylla då det kan vara omöjligt för journalister att redogöra för två sidor av en händelse eller för ett helt händelseförlopp. Dessa journalistiska svårigheter kan bland annat härledas till brist på information, men också på platsbrist då en artikel blir betydligt längre om den redogör för samtliga aspekter av en händelse.

När det gäller kravet på neutral presentation måste mediet ta avstånd från värderande attribut, men också avstå från ställningstagande för en part förklarar Westerståhl (1972). När det gäller en politisk händelse kan detta ställningstagande ske genom bland annat användande av ett partis propagandavokabulär eller genom att endast låta en part komma till tals.

Westerståhls (1972) första krav, balans, framträder i flera avseenden gällande samtida nyhetsförmedling. För den här studien är det viktigt att redogöra för balans i form av fokus och aktörer vilket kommer till tals. Detta kommer att ske i nedanstående underrubriker med samma namn. Neutral presentation kommer också att behandlas i form av vinkel och dominerande journalistisk gestaltning, även de presenterade nedan under samma namn.

2.2 Balans

2.2.1 Fokus

Westerståhls (1972) balanskrav innebär att nyhetsförmedlingen inte undanhåller händelser för läsaren. Detta kan dock vara svårt för medier att följa då valet av nyheter grundas dels på nyhetsvärderingsprinciper, dels på vad tidningen anser är av allmänintresse. Detta leder till att en enskild händelse kan få betydligt mer uppmärksamhet än vad som kan antas vara rimligt enligt Westerståhls (1972) modell.

Vad som är relevanta nyheter är svårt att klassificera. Håkan Hvitfelt (1989) presenterar ett antal egenskaper hos händelser som gör att de har stor sannolikhet att bli nyheter:

1. Händelsen kretsar kring politik, ekonomi, brott eller olyckor
2. Händelserna är viktiga eller relevanta
3. Händelserna kretsar kring olika slags avvikelser
4. Händelserna utspelar sig på kort avstånd i olika typer av dimensioner till mediets spridningsområde

5. Händelserna är konsonanta med journalisternas och publikens värderingar
6. Händelserna kretsar kring eliter
7. Händelserna går att förstå för mediets publik
8. Händelserna berör enskilda personer

Dessa åtta punkter är inte en redogörelse för tidningars nyhetsvärderingsprinciper eller för vilka händelser som är av allmänintresse. Dock har vissa händelser större sannolikhet att bli nyheter än andra, oavsett om det har skrivits tidigare om händelsen i fråga. Det är därmed svårt att få balans i nyhetsförmedlingen utan att ta hänsyn till rådande nyhetsvärderingsprinciper. Dessutom är det vanligare med negativa nyheter än positiva och neutrala. Nedan följer Westerståhls (1985, s. 81) beskrivning av negativa, positiva och neutrala nyheter:

Negativa nyheter innehåller dominerande konfliktmoment som till exempel ekonomiska kriser, naturkatastrofer, olyckor, eldsvådor, brott, ökad kriminalitet och arbetslöshet. Westerståhl (1985, s. 81) menar att negativa nyheter vanligen dominerar nyhetsförmedlingen.

Positiva nyheter är nyheter som exempelvis tar upp ekonomiska framsteg, sociala reformer, evenemang, kungliga statsbesök, tekniska framgångar och uppfinningar.

Neutrala nyheter är övriga nyheter som inte kan kategoriseras enligt ovanstående benämningar. Enligt Westerståhl (1985, s. 81) är det vanligt att positiva nyheter sammanfogas med neutrala nyheter.

Balans handlar dock om mer än enbart artiklarnas fokus, såsom vilken utrymme artiklarna får och på vilken sida de placeras. Enligt Strömbäck (2004, s. 268) får de viktigaste artiklarna bäst plats i tidningen, flest antal sidor och flest antal tecken. Strömbäck (2004, s. 273) förklarar vidare att redaktioner bör tilldela nyheter utrymme efter dess relevans.

2.2.2 Aktörer

Ytterligare en aspekt av balans i nyhetsförmedlingen är vilka aktören som kommer till tals. Asp (2010, s. 40-41) menar att ett medieinnehåll kan anses vara partiskt när en aktör gynnas eller missgynnas i nyhetsförmedlingen, vilket kan ske på tre olika sätt.

1. Aktören kan gynnas eller missgynnas genom den bild som ges av aktören i form av gestaltning, uppmärksamhet och relaterande till andra aktörer.

2. Aktören kan gynnas eller missgynnas genom mediets framställning av sakfrågeobjekt. Detta genom vilka frågor, företeelser och sakförhållanden som uppmärksammas, men också hur mycket uppmärksamhet det får och hur de relateras till varandra.

3. Aktören kan gynnas eller missgynnas genom det sätt som aktören sammankopplas till frågor, företeelser och sakfrågeobjekt. Gynnande kan förekomma genom att aktören associeras med frågor, företeelser och sakförhållanden som aktören vill förknippas med. Detta medan missgynnande kan förekomma genom att aktören sammankopplas med frågor, företeelser och sakförhållanden som aktören inte vill förknippas med.

Enligt Asp (2010, s. 41) kan aktören också gynnas i ett avseende samtidigt som han missgynnas i ett annat varför det bör göras en samlad bedömning av ovanstående tre sätt innan en slutbedömning fastslås gällande huruvida aktören gynnas eller missgynnas av nyhetsförmedlingen.

2.3 Neutral presentation

2.3.1 Vinkel

Westerståhls (1985, s. 81) klassificering av positiva, negativa och neutrala nyheter ligger till grund för klassificeringen av vinkel i denna studie. Klassificering kompletteras dock med ytterligare dimensioner som skapats av författaren till denna studie utifrån en mindre omfattande kvalitativ analys. Nedan presenteras denna studies definition av negativt, positivt och neutralt vinklade nyheter:

Negativt vinklade nyheter fokuserar vanligtvis på problem istället för på lösningar i enlighet med Westerståhls (1985, s. 81) definition av negativa nyheter, men behöver inte vara begränsad till detta. Exempelvis kan en nyhet kring förtroendet för Juholt vara negativt vinklad genom att en aktör uttalar sig negativt om Juholt och/eller att artikeln hänvisar till bidragsskandalen trots att artikeln inte har detta fokus.

Positivt vinklade nyheter fokuserar ofta på lösningar istället för problem, enligt Westerståhls (1995, s. 81) definition av positiva nyheter, men i likhet med definitionen av negativa nyheter, är det en mer omfattande definition av vinkel som avses i denna studie. Exempelvis kan en nyhet kring förtroendet för Juholt vara positivt vinklad genom att en aktör uttalar sig positivt om Juholt och/eller att artikeln hänvisar till positiv bakgrundsinformation som Juholts politiska arbete trots att artikeln inte har detta fokus.

Neutralt vinklade nyheter är enligt Westerståhls (1995, s. 81) definition övriga nyheter som inte kan kategoriseras enligt benämningarna för positiva och negativa nyheter. I denna studie avser neutrala nyheter, artiklar som hänvisar till bland annat neutral bakgrundsinformation och artiklar som tillåter olika aktörer kommer till tals. Till denna kategori avser vanligtvis också statistik i form av bland annat opinionsmätningar.

2.3.2 Gestaltning

Neutral presentation framkommer också i form av dominerande journalistisk gestaltning. Denna aspekt av nyhetsförmedlingen är väsentlig att inkludera i denna studie då sakgestaltning kan anses vara den mest objektiva gestaltningsformen medan skandalgestaltning kan anses vara partisk. Dominerande journalistisk gestaltning påverkar, i likhet med en artikels vinkel, huruvida artikeln framstår som neutral i sin presentation eller inte. Detta innebär i sin tur opartiskhet i nyhetsförmedlingen som helhet. Nedan följer Strömbäcks (2001) exemplifiering av spelgestaltning, sakgestaltning, skandalgestaltning och annan gestaltning:

Spelgestaltning rymmer alla artiklar som framställer politiker som spel, sporter eller strategier. Gällande sportframställningen, som vanligtvis anses vara dominerande av ovanstående tre varianter av spelgestaltning, betonar ett systematiskt användande av termer såsom ”vinnare”, ”förlorare” och krigsmetaforer. Vanligtvis innebär denna gestaltning i praktiken nyhetsrapportering som kretsar kring hur politiker strävar efter att uppnå strategiska och opinionsmässiga framsteg.

Sakgestaltning är en direkt motsats till spelgestaltning. När det gäller nyheter om politik fokuserar gestaltningen på politikens innehåll och/eller sakliga problem, inklusive förslag på lösningar till dem. I det politiska sakgestaltningen är det också relevant vad en politisk aktör föreslår, säger eller gör. Sakgestaltning av politik kan omfatta frågan om på vilket sätt något skall utföras.

Skandalgestaltning bygger på en stilistisk gestaltning med skandaler och affärer som grund. Enligt sociologen Manuel Castell, återgiven i Strömbäck (2001), är den tilltagande skandaljournalistiken inte ett resultat av ökad korruption och skandal utan snarare en naturlig konsekvens av politikerns placering i medierummet.

Alternativa gestaltningar som inte kan klassificeras i ovanstående kategorier placeras i kategorin *annan*. Kategorin består av två riktningar som benämns som *trivia* och *annan*.

Trivia består av alla nyhetsartiklar som inte rör sig om politik i allmänhet, politiskt relevanta förhållanden eller fenomen. Annan utgörs av artiklar som inte hör till något annat fack. Strömbäck (2001) framhåller att denna kategori bör hållas relativt tunn och att artiklar som uppnår de krav för övriga gestaltungsformer föredragsvis placeras i dessa kategorier.

3. Metod

Detta kapitel inleder med att redogöra för val och beskrivning av metod, material och urval. Under rubriken *material och urval* ingår en längre beskrivning av valet av tidningar och studiens avgränsningar. Kapitlet redogör också för studiens reliabilitet och validitet i form av bland annat resultatet för genomförda reliabilitetskontroller.

3.1 Kvantitativ innehållsanalys

Den huvudsakliga metoden i denna studie är den kvantitativa innehållsanalysen. Östbye et al. (2008, s. 213-214) beskriver den kvantitativa innehållsanalysen som ett hjälpmedel för att analysera ett omfattande material. Genom att kartlägga hur frekvent en viss data förekommer kan statistik över materialets innehåll upprättas. Den kvantitativa innehållsanalysen kan också förklaras med att den är inriktad på att uppfatta det generella i ett material, enligt Åsa Nilsson (2010, s. 111). Fokus i en kvantitativ innehållsanalys ligger på mekaniskt räknande vilket leder till enkla innehållskategorier såsom hur frekvent någonting sker, enligt vilket medium och så vidare, förklarar Esaiasson et al. (2012, s. 198). Trots räknandets centrala funktion, är tolkningen av materialet väsentlig då enheterna måste analyseras innan de kan placeras i rätt kategori och därefter räknas. Nilsson (2010, s. 113-114) förklarar att grunderna i en lyckad kvantitativ innehållsanalys är *objektivitet, kvantitet, systematik* och ett *manifest innehåll*. Nedan följer en beskrivning av begreppen:

Objektivitet innebär att innehållet i analysen ska vara oberoende forskaren. Detta kan genomföras genom ett väldefinierat undersökningsobjekt och kodschema. Det ska då vara möjligt för en annan forskare att genomföra samma analys och få samma resultat.

Systematik innebär att analysens tillvägagångssätt ska vara väldefinierat. Detta betyder att innehållet måste vara mätbart på ett tillförlitligt sätt för att inte påverka objektiviteten, kvantiteten eller manifestet.

Kvantitet innebär att variablerna i analysens schemat ska beskrivas kvantitativt, alltså i form av frekvenser eller omfång så att det är möjligt att fastställa ett statistiskt samband.

Manifest innebär att analysens innehåll ska avgränsas till det som går att utläsa av texten, alltså ska det inte ske tolkning av outtalade budskap. Även manifest innehåll säkerhetsställs genom väldefinierade variabler.

Det finns många fördelar med den kvantitativa innehållsanalysen gällande denna studies syfte i form av bland annat kartläggande och analys av ett omfattande material. Metoden gör det dessutom möjligt att föra statistik över innehållet i texterna och att dra statistiska slutsatser. Det finns dock nackdelar med den kvantitativa innehållsanalysen och det gäller särskilt det manifesta innehållet som beskrivits ovan. En artikel kan nämligen framstå som partisk genom underliggande budskap som inte kan koda enligt ett på förväg bestämt kodschema. Den kvantitativa innehållsanalysen har också kritiserats för att bygga på lösryckta fragment ur texter och att den endast inkluderar på förväg bestämda variabler som nämnt ovan. Detta kan leda till att viktiga aspekter av innehållet och dess betydelse går förlorade, förklarar Nilsson (2010, s. 116). För att undvika detta metodologiska problem har en mindre omfattande kvalitativ studie genomförts.

3.2 Kvalitativ textanalys

Den kvalitativa textanalysen ämnar ta fram textens väsentliga innehåll genom noggrann läsning av textens delar, dess helhet och kontexten som den ingår i. Enligt Esaiasson et al. (2012, s. 210) handlar metoden ”om att läsa aktivt, att ställa frågor till texten och att se efter om texterna, eller man själv kan besvara dessa frågor”. Fördelen med metoden är att den tillåter en djup bearbetning av textens alla nivåer. Samtidigt har metoden nackdelen att den inte ser till textens systematiska helhet och att det är svårare att dra statistiska slutsatser än genom den kvantitativa innehållsanalysen.

I denna studie har det genomförts en mindre kvalitativ textanalys på tolv artiklar. Syftet med detta var att ta fram lämpliga variabler för den kvantitativa innehållsanalysen, alltså inte att finna resultat för kodning och analys. Exempel på variabel som utvecklades efter den kvalitativa textanalysen var *fokus* där det framkom att förtroendet för Juholt som partiledare förekom i flertalet artiklar varför det var lämpligt att placera denna i en egen kategori. Se bilaga 1, för kodbok. Ytterligare ett exempel på variabel som utvecklades var *vinkel* som tidigare beskrivits i teorikapitlet.

3.4 Material och avgränsning

3.4.1 Tidningar

Valet av tidningar för studien grundar sig på framförallt tre egenskaper, nämligen ägare, upplaga och utgivningsområde. Dessa tre egenskaper valdes ut för att tidningarna skulle vara så olika varandra som möjligt. När det gäller ägare, ägs två utav sex tidningar av ett politiskt parti nämligen de socialdemokratiska tidningarna Sydöstran och Värmlands

folkblad medan övriga tidningar är fristående från politiska ägare. När det gäller upplaga varierade detta stort mellan tidningarna. I de socialdemokratiska tidningarna skiljer det 11 500 nummer per utgiven dag år 2011 mellan den största och minsta tidningen. Skillnaden är ännu större mellan de största och minsta borgerliga tidningarna med en skillnad på 33 600 nummer per utgiven dag år 2011. Valda tidningar är också geografiskt sett utplacerade på mycket olika platser i Sverige.

Nedan följer en kort presentation av tidningarna:

Folkbladet är en fristående socialdemokratisk dagstidning med en TS-upplaga på 6 300 nummer per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1905 och utkommer i Norrköping, Finspång och Söderköping. Folkbladet utkommer sex dagar i veckan, måndag till lördag. Tidningen ägs av NTM-koncernen i Norrköping som äger flertalet tidningar i Östergötland, Norrbotten och på Gotland.

Sydöstran är en fristående socialdemokratisk dagstidning med en TS-upplaga på 10 400 nummer per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1921 och har täckningsområde i Blekinge län. Sydöstran utkommer sex dagar i veckan, måndag till lördag. Tidningen ägs till 90 procent av Gota Media och till 10 procent av arbetarrörelsen i Blekinge.

Värmlands folkblad är en socialdemokratisk dagstidning med en TS-upplaga på 17 800 nummer per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1918 och ges ut sex dagar i veckan, måndag till lördag, i hela Värmland. Huvudägare är Sveriges socialdemokratiska arbetareparti i Värmland.

Borås Tidning är en moderat dagstidning med en upplaga på 44 800 nummer per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1826 och utkommer sju dagar i veckan i Sjuhäradsbygden. Borås Tidning ägs av Tore G Wärenstams stiftelse och är en del av koncernen Gota Media.

Blekinge Läns Tidning är en oberoende liberal dagstidning med en upplaga på 33 900 per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1869 och utkommer sex dagar i veckan, måndag till lördag, i Blekinge Län. Blekinge Läns Tidning ägs av koncernen Gota Media.

Katrineholms-Kuriren är en liberal dagstidning med en upplaga på 11 200 per utgiven dag år 2011. Tidningen grundades 1916 och utkommer sex dagar i veckan, måndag till

lördag, i Katrineholm, Flen och Vingåker med omnämnd. Katrineholms-Kuriren ägs av Eskilstuna-Kuriren som är en del av Eskilstuna-Kurirens stiftelse.

3.4.2 Tidsperiod

Samtliga artiklar analyserade i denna studie är skrivna mellan den 1 oktober 2011 och den 31 januari 2012. Denna period var fördelaktig att analysera då kvällstidningen Aftonbladet publicerade den första artikeln om den så kallade Juholt-affären den 7 oktober 2011. Under de kommande månaderna rapporterades det i media om bland annat bidragsskandalen, förlåt-turnén, Juholts politiska arbete och förtroendet för Juholt. Den 21 januari 2012 meddelade Juholt sin avgång. Under denna intensiva period på fyra månader publicerades ett stort antal artiklar med olika fokus och olika vinklar i svensk dagspress. Valet av tidsperiod grundar sig därför framförallt på händelseutvecklingen kring Juholt, men också på strävan efter ett statistiskt rättfärdigat underlag då vissa tidningar rapporterade betydligt mindre om Juholt än andra.

3.4.3 Val av artiklar

Artiklarna som kodats för denna studie är enbart nyhetsartiklar. Alla ledare har valts bort då ledare syftar till att representera tidningens politiska färg vilket inte är relevant för studien. Krönikor, debattartiklar och insändare har också valts bort. Dessa skulle kunna vara relevanta för studien då tidningarna själva väljer vilka åsiktstexter som ska publiceras och kan därmed gynna eller missgynna en viss aktör som exempelvis Juholt. Åsiktstexterna har dock valts bort då studien syftar till att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen, alltså inte om tidningens politiska färg påverkar valet av vilka åsiktstexter som publiceras. Artiklarnas bilder, bildtexter och dess eventuella figurering på tidningens framsida har också exkluderats. Anledningen till dessa val återkopplar till studiens syfte, alltså att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg avspeglas i nyhetsförmedlingen. Därmed inte hur Juholt framställs i bild eller på tidningens förstasida.

Samtliga artiklar som kretsar kring Juholt eller där Juholt figurerat i form av en nyckelperson har kodats oavsett artikelns omfång. Denna avgränsning handlar om att artiklar som inte enbart handlar om Juholt kan vara relevanta att studera för att besvara studiens syfte. Detta gäller för exempelvis artiklar som handlade om Juholts politiska roll där Juholt delade utrymmet med andra politiska nyckelpersoner.

3.4.4 Val av version

Samtliga undersökta artiklar har hämtats från Mediearkivets hemsida. Mediearkivet är Nordens största artikelarkiv som sträcker sig från 1984 och innehåller cirka 80 stycken tryckta medier. Valet att undersöka pappersversionerna på Mediearkivet grundades dels på att möjligheten att finna alla artiklar på samma plats, dels möjligheten att genomföra en träffsäker sökning på avsedd period och med relevant sökord, i det här fallet Juholt. Mediearkivet har tjänat sitt syfte, men det finns också fördelar med att granska tidningarnas pappersversioner i mikrofilm såsom möjligheten att finna artiklar som inte innehåller sökordet i fråga. När det gäller nyhetsförmedlingen kring Juholt är det möjligt att det publicerats artiklar under den avsedda perioden där han inte omnämns vid namn, men som ändå hade varit relevanta för studien. Fördelen med Mediearkivet är dock möjligheten att kunna uppge ett visst sökord, och på så vis inte förbise artiklar som kretsar kring Juholt. Fördelarna med Mediearkivet vägde därför tyngre än fördelarna med mikrofilm.

3.5 Reliabilitet och validitet

Intersubjektivitet innebär att samma vetenskapliga resultat ska kunna uppnås oberoende av forskaren som genomför undersökningen i fråga. För att uppnå detta krävs att undersökningen har hög *validitet* och *reliabilitet* enligt Esaiasson (2004, s. 110). Nedan förklaras dessa begrepp kortfattat:

Reliabilitet är ett mått på mätningens noggrannhet. Hög reliabilitet innebär inte per automatik att studien dessutom har hög validitet då en undersökning kan vara noggrant genomförd, men utan att forskaren har mätt det som avsetts. För att en undersökning ska få hög reliabilitet måste det empiriska i undersökningen redovisas tydligt.

Begreppet validitet kretsar kring huruvida en eller flera indikatorer som utformas i syfte att mäta en fråga eller ett begrepp verkligen mäter begreppet, enligt Alan Bryman (2009, s. 88-90). Hög validitet förutsätter hög reliabilitet.

En fördel med den kvantitativa innehållsanalysen är att det är relativt enkelt att testa studiens reliabilitet. Enligt Esaiasson et al. (2010, s. 234) finns det två metoder för reliabilitetskontroll, nämligen intrakodarreliabilitet och interkodarreliabilitet. Intrakodarreliabilitet innebär att forskaren går igenom en mindre del av det kodade materialet en andra gång. Om den andra kodningen sker på samma sätt som den första och resultatet blir detsamma, tyder detta på att kodningen har genomförts på rätt sätt.

Interkodarreliabilitet innebär att forskaren låter en annan person genomföra kodning av en mindre del av materialet. Om dennes kodning överensstämmer med den ursprungliga kodningen tyder även detta på att kodningen har genomförts på rätt sätt.

I denna studie har det genomförts två reliabilitetskontroller i form av intrakodarreliabilitet och interkodarreliabilitet. Intrakodarreliabilitet genomfördes genom en granskning av fyra artiklar per tidning, alltså sammanlagt 24 artiklar. Artiklarna som granskades var den tredje artikeln från varje undersökt månad. Reliabilitetskontrollen påvisade inga skillnader i det kodade materialet. Interkodarreliabilitet genomfördes genom att en utomstående person kodade 50 procent av de artiklar som kodats en andra gång av författaren, alltså 12 artiklar. Artiklarna som granskats var den tredje artikeln i oktober och den tredje artikeln i januari i varje tidning. Även denna reliabilitetskontroll påvisade inga skillnader i det kodade materialet. Dessa två kontrollkodningar tyder på att studien har god reliabilitet, särskilt i kombination med redovisningen av den empiriska undersökningen. Huruvida redovisningen är tydlig eller inte är dock en subjektiv bedömning. Ur författarens ögon är redovisningen tydlig varför hon hävdar god reliabilitet.

Författaren anser också att studien har god validitet då metoden är vald med hänsyn till studiens syfte och frågeställningar. Varje enskild frågeställning har kunnat besvaras med hjälp av metoden. När det gäller undersökningsmaterialet kan även detta anses vara tillfredställande då 262 enheter har undersökts med ett genomsnittligt antal på 44 artiklar per tidning. Dock är det diskuterbart huruvida denna studies resultat hade blivit annorlunda om fler socialdemokratiska och borgerliga tidningar granskats. Det kan antas att resultatet gällande de socialdemokratiska tidningarna hade blivit likvärdigt då det finns få socialdemokratiska dagstidningar i Sverige. Resultatet för de borgerliga tidningarna hade kunnat variera mer då det finns fler borgerliga dagstidningar på den svenska tidningsmarknaden. Det bör dock tilläggas att variationerna mellan undersökta borgerliga tidningar var små vilket även det tyder på att variationerna mellan borgerliga tidningars nyhetsrapportering som helhet kan vara mindre omfattande.

4. Resultat

Detta kapitel redogör för studiens resultat. Resultaten är indelade efter studiens frågeställningar och inleder med balans för att fortsätta med neutral framställning. Majoriteten av resultaten är redovisade tidningsvis. Somliga tabeller och figurer redovisas i form av enbart två kategorier, nämligen socialdemokratiska och borgerliga (tidningar). Valet av den senare nämnda presentationen grundar sig på att vissa resultat kan vara svåra att avläsa vid framställning av samtliga tidningar.

4.1 Balans

4.1.1 Uppmärksamhet

Det förekom markanta skillnader i antalet skrivna artiklar om Juholt under den undersökta perioden, med andra ord hur mycket uppmärksamhet tidningarna gav nyheterna om Juholt. Flest artiklar skrev borgerliga Borås Tidning med 58 artiklar och minst antal artiklar skrev socialdemokratiska Folkbladet med 16 stycken. Se tabell 1, för det sammanlagda antalet artiklar per tidning.

Tabell 1. Antalet artiklar i respektive tidning från 1 oktober 2011 till 31 januari 2012. Tidningens politiska färg är markerad inom parantes. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidning	Folk- bladet (S)	Sydöstran (S)	Värmlands folkblad (S)	Borås Tidning (M)	Blekinge Läns Tidning (OB L)	Katrineholms- Kuriren (L)
Antal artiklar	16 st	54 st	40 st	58 st	37 st	57 st

4.1.2 Placering

Det förekom också stora skillnader mellan på vilka sidor tidningarna publicerade sina artiklar om Juholt. Socialdemokratiska Folkbladet publicerade 75 procent av sina artiklar på sida ett till sex medan borgerliga Borås Tidning publicerade majoriteten av sina artiklar, närmare 50 procent, på sida 21 till 27. De socialdemokratiska tidningarna publicerade överlag oftare artiklar om Juholt på sida ett till sex medan de borgerliga tidningarna oftare publicerade sina artiklar på sida 14 till 20. Se bilaga 2, figur 1, för artiklarnas procentuella placering i varje enskild tidning.

4.1.3 Omfång

Skillnaderna mellan artiklarnas omfång gällande artiklar kring Juholt varierade obetydligt oavsett tidningens politiska färg. De största procentuella skillnaderna förekom i variablerna en halvsida till en tre fjärdedelarnas sida som varierade med elva procentenheter, och en fjärdedels sida till mindre än en halvsida som varierade med tio

procentenheter. Det förekom en marginell procentuell skillnad mellan variablerna notis/kort artikel och helsida eller mer. Se tabell 2, för den procentuella uppdelningen av samtliga artiklars omfång i de socialdemokratiska och borgerliga tidningarna.

Tabell 2. Samtliga artiklarnas omfång i de socialdemokratiska och borgerliga tidningarna redovisat i procent. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidningar	Socialdemokratiska	Borgerliga
Notis/kort artikel	30%	32%
En fjärdedels sida - mindre en halv sida	24%	34%
En halv sida – tre fjärdedelars sida	40%	29%
Helsida eller mer	6%	5%
Totalt	100%	100%
Antal artiklar	110 st	152 st

4.1.4 Period

Skillnaderna var också små gällande hur många artiklar tidningarna skrev om Juholt per månad från oktober 2011 till januari 2012. Det som var anmärkningsvärt var att socialdemokratiska Värmlands folkblad endast skev 28 procent av sina artiklar om Juholt i oktober 2011, vilket var betydligt färre än de övriga tidningarna som varierade mellan 34 och 44 procent under samma period. Det fanns också en betydande skillnad i januari då borgerliga Katrineholms-Kuriren skrev 26 procent av sina artiklar medan de övriga tidningarna varierade mellan 31 och 40 procent. Se tabell 3, för den procentuella uppdelningen av artiklar per tidning.

Tabell 3. Samtliga tidningars artiklar per månad redovisat i procent. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidning	Folkbladet	Sydöstran	Värmlands folkblad	Borås Tidning	Blekinge Tidning	Läns	Katrineholms-Kuriren
Oktober	44%	41%	28%	34%	43%		39%
November	6%	11%	20%	21%	8%		16%
December	13%	9%	13%	14%	14%		19%
Januari	38%	39%	40%	31%	35%		26%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%		100%
Antal artiklar	16 st	54 st	40 st	58 st	37 st		57 st

4.1.5 Privatpersoner uttalar sig om Juholt

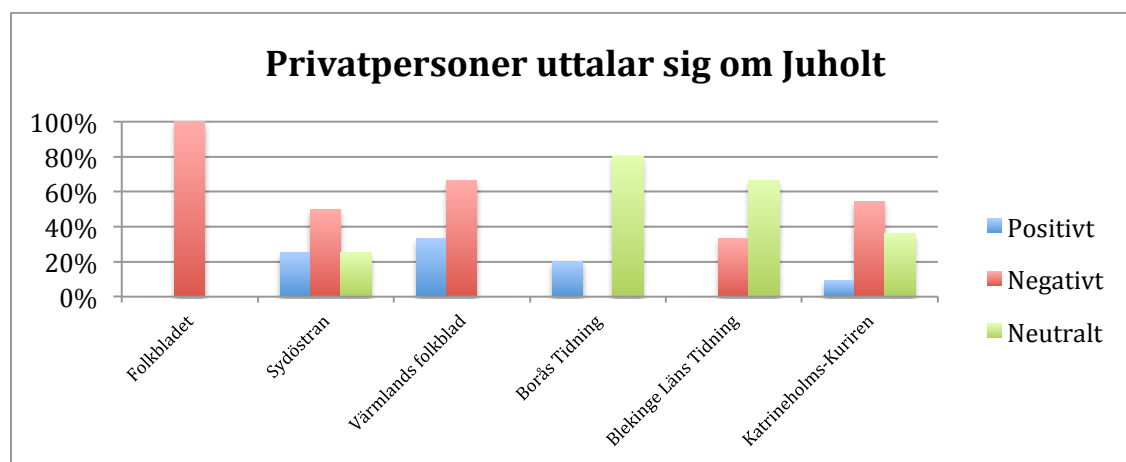
Det var mycket ovanligt att en eller flera privatpersoner citerades i artiklarna om Juholt, oavsett tidningarnas politiska färg. Flest privatperson uttalade sig i borgerliga Katrineholms-Kuriren där privatpersoner kom till tals i 19 procent av alla artiklar. Bland de socialdemokratiska tidningarna citerades privatpersoner som mest i 15 procent av

fallen i Sydöstran. Se tabell 4, för uppdelningen av artiklar med citerade privatpersoner om Juholt.

Tabell 4. Samtliga artiklar där privatpersoner citerats eller ej citerats om Juholt redovisat i procent. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidning	Folkbladet	Sydöstran	Värmlands folkblad	Borås Tidning	Blekinge Läns Tidning	Katrineholms-Kuriren
Privatperson uttalar sig	6%	15%	8%	9%	8%	19%
Ingen privatperson uttalar sig i artikeln	94%	85%	92%	91%	92%	81%
Summa	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Antal artiklar	16 st	54 st	40 st	58 st	27 st	57 st

Åsikterna som privatpersonerna yttrade om Juholt varierade stort mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna. Uppseendeväckande är att privatpersonerna oftare uttalade sig negativt i de socialdemokratiska tidningarna än i de borgerliga som i majoriteten av artiklarna gjorde neutrala uttalanden om Juholt. Flest positiva uttalanden från privatpersoner förekom i socialdemokratiska Värmlands folkblad med 33 procent. Observera att i socialdemokratiska Folkbladet citerades endast en privatperson i en av 16 artiklar. Privatpersonen i fråga uttalade sig negativt om Juholt vilket innebär att 100 procent av privatpersonerna enligt resultat uttalade sig negativt. Se figur 2, för den procentuella uppdelningen av privatpersonernas åsikter om Juholt i samtliga tidningar.

Figur 2. Privatpersoner som uttalar sig positivt, negativt eller neutralt om Juholt redovisat i procent. Figuren avser 31 artiklar.

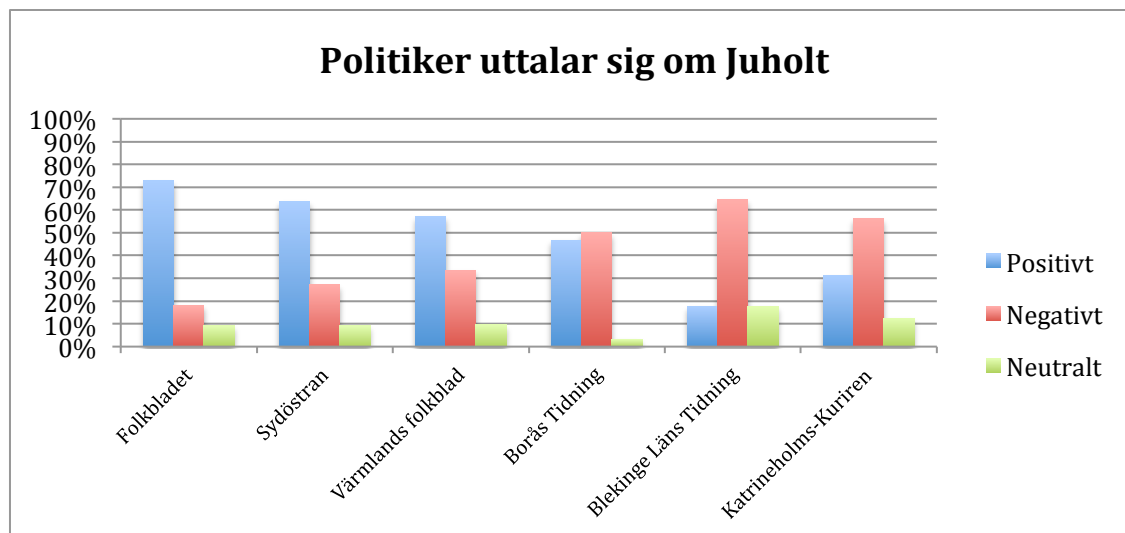
4.1.6 Politiker uttalar sig om Juholt

Politiker uttalade sig i mycket olika omfattning mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna. Högst andel artiklar där politiker kom till tals var i socialdemokratiska Folkbladet där politiker uttalade sig om Juholt i nästan 70 procent av artiklarna. Minst frekvent citerades politiker i socialdemokratiska Sydöstran med 42 procent av artiklarna. Se tabell 5, för uppdelningen av politiker som uttalar sig om Juholt i samtliga artiklar.

Tabell 5. Samtliga artiklar där politiker uttalar sig om Juholt redovisat i procent. Tabellen avser 257 artiklar. Övriga fem artiklar var ej kodbara.

Tidning	Folkbladet	Sydöstran	Värmlands folkblad	Borås Tidning	Blekinge Läns Tidning	Katrineholms-Kuriren
Politiker uttalar sig	69%	42%	54%	52%	47%	58%
Ingen politiker uttalar sig i artikeln	31%	58%	46%	48%	53%	42%
Summa	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Antal artiklar	16 st	53 st	39 st	58 st	36 st	55 st

Det förekom också en stor skillnad mellan huruvida politikerna uttalade sig positivt, negativt eller neutralt om Juholt i artiklarna. Det är tydligt att politikerna som kom till tals i de socialdemokratiska tidningarna var betydligt mer positiva till Juholt än politikerna i de borgerliga tidningarna. Mest positiva var politikerna som uttalade sig i Folkbladet där 73 procent av politikerna uttalade sig positivt om Juholt. Mest negativa var politikerna som uttalar sig om Juholt i borgerliga Blekinge Läns Tidning där över 60 procent var negativa. Andelen politiker som var neutrala till Juholt var också högst i Blekinge Läns Tidning där över 35 procent av politikerna uttalade sig neutralt om Juholt. Högst andel politiker som uttalade sig neutralt i de socialdemokratiska tidningarna var i Folkbladet med nästan 20 procent. Se figur 3, för en procentuell uppdelning av citerade politikers åsikter kring Juholt i samtliga tidningar.

Figur 3. Samtliga artiklar där en politiker uttalade sig positivt, negativt eller neutralt om Juholt redovisat i procent. Tabellen avser 133 artiklar.

Politikerna som uttalade sig om Juholt tillhörde olika politiska partier, men åsikterna varierade obetydligt mellan vilka partier som de tillhörde. Däremot fanns det en markant skillnad gällande de socialdemokratiska politikernas inställning till Juholt. Av de socialdemokrater som kom till tals i socialdemokratiska Folkbladet var 73 procent positiva till Juholt och mindre än 20 procent var negativa. I borgerliga Blekinge Läns Tidning var 63 procent negativa till Juholt medan 19 procent var positiva och neutrala. För fullständig redovisning, se bilaga 2, figur 2.

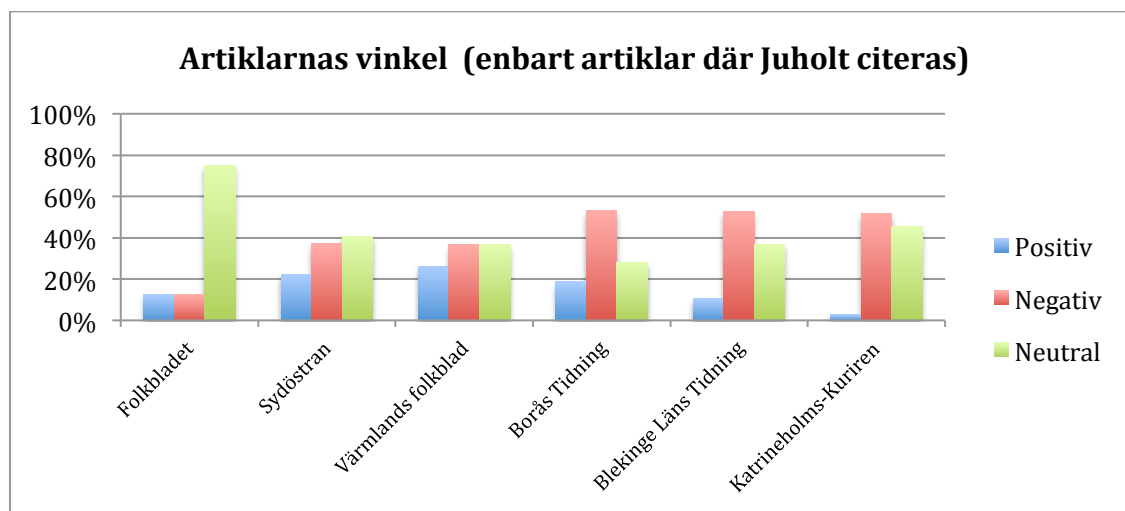
4.2.3 Juholt citeras

Juholt citerades i sammanlagt 102 av 262 artiklar, vilket motsvarar 39 procent. Han citerades oftare i de borgerliga tidningarna och mest frekvent i Borås Tidning där han citeras i 47 procent av artiklarna. Bland de socialdemokratiska tidningarna citeras Juholt mest frekvent i Sydöstran och Värmlands folkblad där han citeras i 35 procent av artiklarna. Se tabell 7, för en procentuell uppdelning av artiklar där Juholt citeras eller inte citerades.

Tabell 7. Samtliga artiklar där Juholt citerades eller ej citerades redovisat i procent. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidning	Folkbladet	Syd- östran	Värmlands folkblad	Borås Tidning	Blekinge Läns Tidning	Katrineholms -Kuriren
Juholt citeras	19%	35%	35%	47%	41%	42%
Juholt citeras ej	81%	65%	65%	53%	59%	58%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Antal artiklar	16 st	54 st	40 st	58 st	37 st	57 st

Det förekom stora skillnader i artiklarnas vinklar gällande artiklar där Juholt citerades mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna. I de socialdemokratiska tidningarna citerades Juholt betydligt oftare i artiklar med positiv vinkel i motsats till de borgerliga tidningarna där han mest frekvent citerades i artiklar med negativ vinkel. Borgerliga Sydöstran var den tidning som mest frekvent använde sig av neutral vinkel i nyhetsförmedlingen kring Juholt och socialdemokratiska tidning Värmlands folkblad den tidning som använde neutral vinkel mest sällan. Se figur 10, för samtliga artiklars vinklar där Juholt citeras.

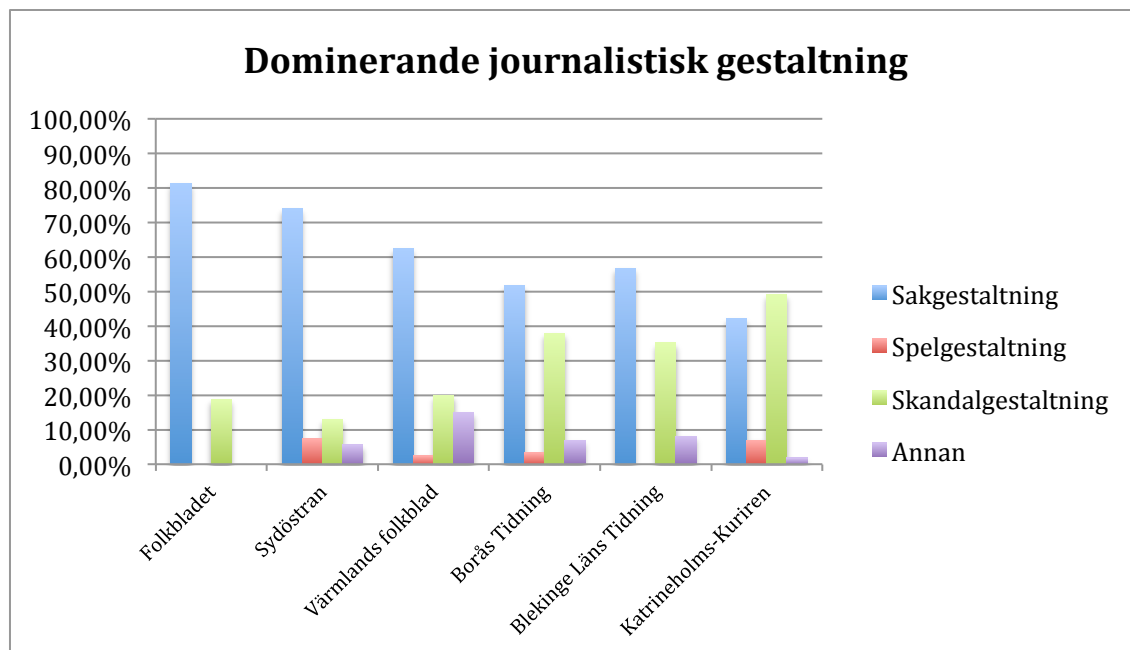

Figur 4. Vinkel gällande artiklar där Juholt citerades redovisat i procent. Figuren avser 138 artiklar.

4.2 Neutral presentation

4.2.1 Dominerande journalistisk gestaltning

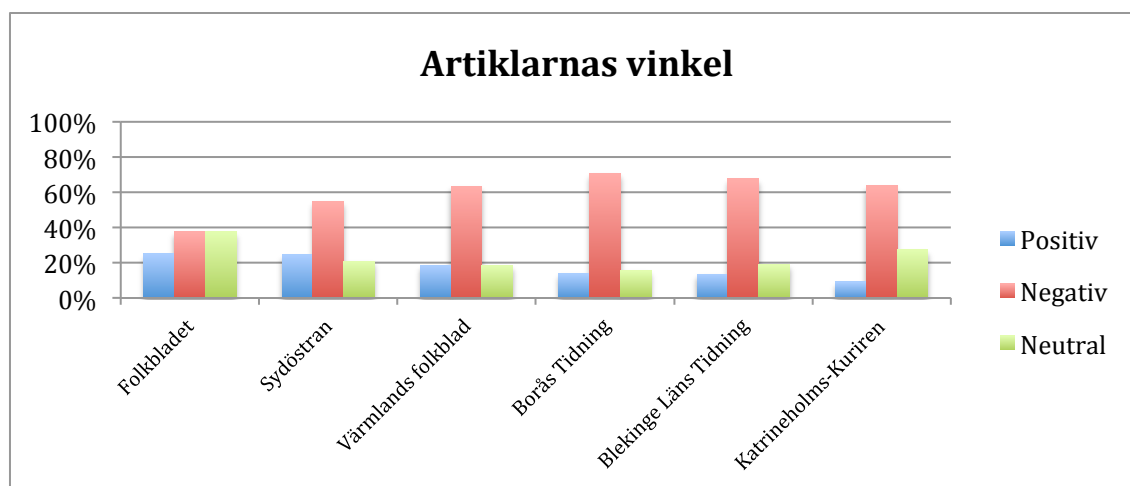
Skillnaderna mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna var mycket stora gällande artiklarnas dominerande journalistiska gestaltningar. De socialdemokratiska tidningarna använde sig av skandalgestaltning i mycket lägre andel av artiklarna än de borgerliga tidningarna. Längst andel skandalgestaltning hade socialdemokratiska Sydöstran med 13 procent och högst andel hade borgerliga Katrineholms-Kuriren med 49 procent. Högst andel sakgestaltning bland de borgerliga tidningarna hade Blekinge Läns Tidning med 57 procent. Socialdemokratiska Värmlands folkblad hade högst andel spelgestaltning med 15 procent. Fem av tidningarna skrev artiklar som placerades under kategorin *annan*. Se figur 4, för artiklarnas dominerande journalistiska gestaltningar.

Figur 5. Tidningarnas dominerande journalistiska gestaltning redovisat i procent. Figuren avser 262 artiklar.

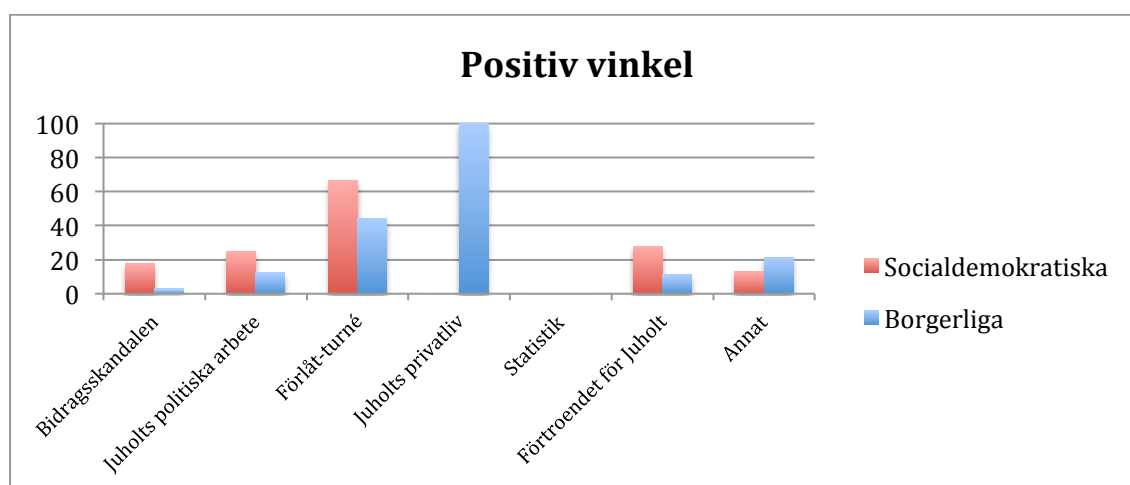
4.2.2 Vinkel

Artiklarna kring Juholt var betydligt mer positiva i de socialdemokratiska tidningarna än de borgerliga tidningarna. Mest positiv i framställningen av Juholt var socialdemokratiska Folkbladet som hade 25 procent positivt vinklade artiklar. Gällande de borgerliga tidningarna var Borås Tidning och Blekinge Läns tidning lika positiva i sin framställning av Juholt med 14 procent positiva artiklar. Mest negativ av samtliga tidningar var Borås Tidning som hade över 70 procent negativa artiklar. Anmärkningsvärt är att samtliga tidningar hade en högre andel negativa artiklar än positiva oavsett tidningens politiska färg. Andelen neutralt vinklade artiklar var högst i Folkbladet som skrev 38 procent neutrala artiklar. Den mest neutrala borgerliga tidningen var Katrineholms-Kuriren med 27 procent. Se figur 5, för vinklingen av samtliga artiklar.

Figur 6. Artiklarnas vinklar i form av positiv, negativ eller neutral redovisat i procent. Figuren avser 262 stycken artiklar.

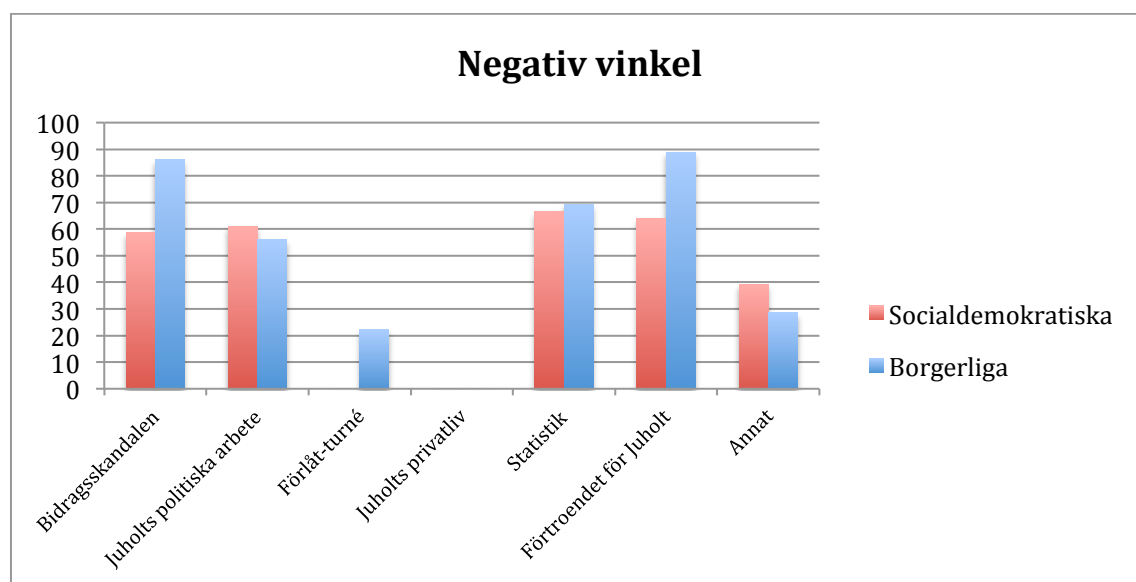
Det förekom också skillnader i artiklarnas vinklar beroende på artiklarnas fokus. För en redovisning av tidningarnas fokus, se tabell 4. De socialdemokratiska tidningarna skrev betydligt oftare positivt vinklade artiklar än de borgerliga tidningarna, detta gällde framförallt för bidragsskandalen, förlåt-turnén och förtroendet för Juholt. De borgerliga tidningarna skrev 100 procent positiva artiklar om Juholts privatliv/egna intressen. Detta resultat är något vilseledande då enbart en artikel av samtliga 262 undersökta artiklar klassificerades med detta fokus. De borgerliga tidningarna skrev något oftare positivt vinklade artiklar med *annat* fokus. Ingen tidning, oavsett politisk färg, skrev en positivt vinklad artikel med fokus på statistik. Se figur 6, för samtliga artiklars fokus med positiv vinkel.

Figur 7. Samtliga artiklars fokus med en positiv vinkel redovisat i procent. Figuren avser 42 stycken artiklar.

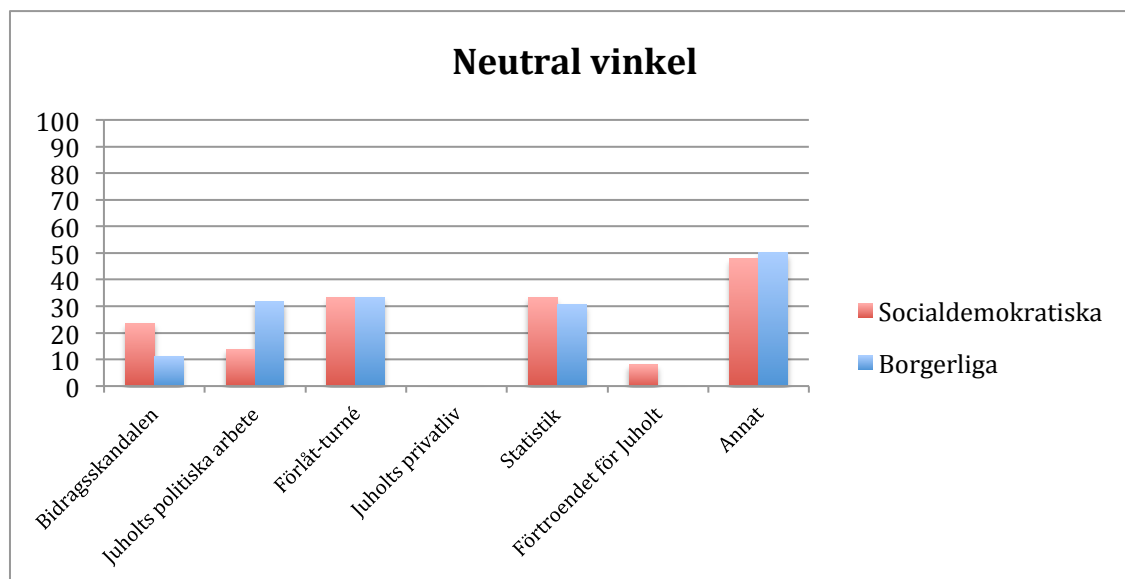
Skillnaderna mellan de olika tidningarnas fokus gällande negativt vinklade artiklar var också markanta. Detta gällde särskilt för bidragsskandalen, förlåt-turnén och förtroendet för Juholt. De socialdemokratiska tidningarna skrev 59 procent negativt vinklade artiklar med fokus på bidragsskandalen medan de borgerliga tidningarna skrev 86 procent. Gällande förlåt-turnén skrev de socialdemokratiska tidningarna ingen negativt vinklad artikel medan de borgerliga tidningarna skrev 22 procent. Negativt vinklade artiklar med fokus på förtroendet för Juholt var 64 procent i de socialdemokratiska tidningarna och 89 procent i de borgerliga tidningarna. Ingen tidning skrev en negativt vinklad artikel med fokus på Juholts privatliv/egna intressen. Se figur 7, för samtliga artiklars fokus med negativ vinkel.

Figur 8. Samtliga artiklars fokus med en negativ vinkel redovisat i procent. Figuren avser 160 stycken artiklar.

Skillnaderna mellan tidningarnas neutralt vinklade artiklar var betydligt mindre än de positivt och negativt vinklade artiklarna beroende på fokus. De största skillnaderna förekom mellan bidragsskandalen, Juholts politiska arbete och förtroendet för Juholt. De socialdemokratiska tidningarna skrev 24 procent neutralt vinklade artiklar om bidragsskandalen medan de borgerliga tidningarna skrev elva procent. Gällande Juholts politiska arbete skrev de socialdemokratiska tidningarna 14 procent neutralt vinklade artiklar medan de borgerliga tidningarna skrev 32 procent. De socialdemokratiska tidningarna var de enda som skrev neutralt vinklade artiklar om förtroendet för Juholt och då endast åtta procent. Det förekom ingen skillnad mellan tidningarnas vinkel på förlåt-turnén och skillnaderna mellan artiklar med fokus på statistik och *annat* var

obetydliga. Ingen tidning skrev en artikel om Juholts privatliv/egna intressen med neutralt fokus. Se figur 8, för samtliga artiklars fokus med neutral vinkel.

Figur 9. Samtliga artiklars fokus med en neutral vinkel redovisat i procent. Figuren avser 55 stycken artiklar.

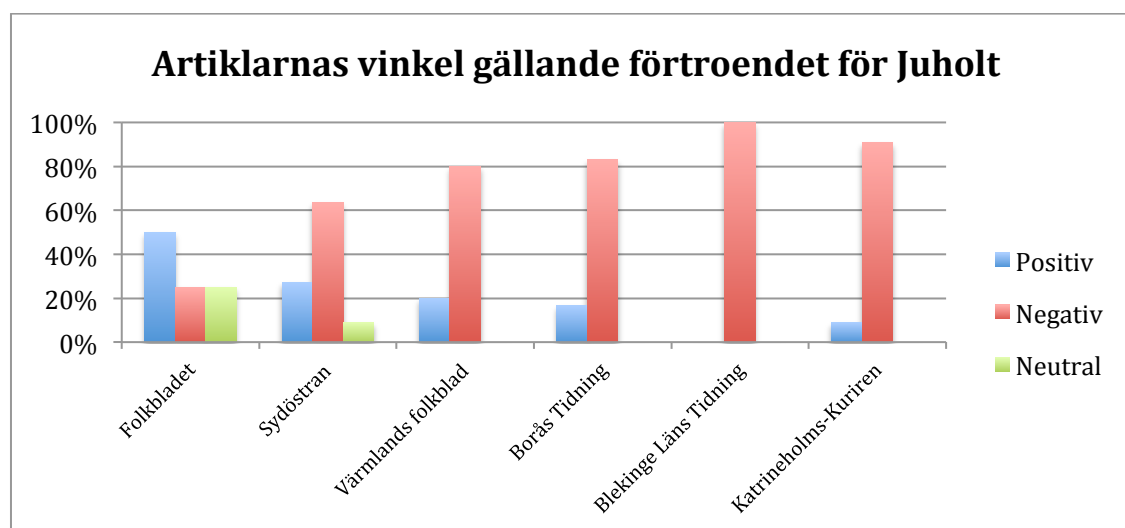
4.2.3 Fokus

Det förekom stora skillnader mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarnas fokus i artiklarna om Juholt. De socialdemokratiska tidningarna skrev en betydligt lägre procentuell andel artiklar om bidragsskandalen än de borgerliga tidningarna. Borgerliga Blekinge Läns Tidning skrev mest om bidragsskandalen, nämligen 30 procent av samtliga artiklar under den avsedda perioden. Minst skrev socialdemokratiska Sydöstran med 15 procent. De socialdemokratiska tidningarna skrev tillsammans 15 procent om bidragsskandalen och 34 procent om Juholts politiska arbete. De borgerliga tidningarna skrev sammanlagt 24 procent om bidragsskandalen och 27 procent om Juholts politiska arbete. Den procentuella andelen artiklar som fokuserade på förtroendet för Juholt var lika stort i de socialdemokratiska tidningarna som i de borgerliga tidningarna, nämligen 24 procent. Se tabell 6, för en procentuell uppdelning av fokus i de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna. För fullständig redovisning av skillnaderna mellan varje tidning, se bilaga 2, figur 3.

Tabell 6. Procentuell uppdelning av sammanlagda artiklars fokus i undersökta socialdemokratiska och borgerliga tidningar. Tabellen avser 262 artiklar.

Tidningar	Socialdemokratiska	Borgerliga
Bidragsskandalen	15%	24%
Juholts politiska arbete	34%	27%
Förlåt-turné	3%	6%
Juholts privatliv/egna intressen	0%	1%
Statistik	3%	9%
Förtroendet för Juholt	24%	24%
Annat	22%	9%
Totalt	100%	100%
Antal artiklar	110 st	152 st

Samtliga tidningar skrev om förtroendet för Juholt, men det fanns markanta skillnader kring huruvida artikeln var positivt, negativt eller neutralt vinklad gällande detta fokus. Socialdemokratiska Folkbladet var den enda tidning som hade en majoritet av positiva artiklar kring förtroendet för Juholt, nämligen 50 procent. Borgerliga Blekinge Läns Tidnings samtliga artiklar med detta fokus var negativt vinklade. Samtliga socialdemokratiska tidningar hade färre negativt vinklade artiklar än de borgerliga tidningarna. Socialdemokratiska Folkbladet och Sydöstran var de enda tidningar som hade en andel neutrala artiklar gällande förtroendet för Juholt. Se figur 9, för samtliga artiklars fokus gällande förtroendet för Juholt.

Figur 10. Samtliga tidningars vinkel gällande artiklar kring förtroendet för Juholt redovisat i procent. Figuren avser 61 artiklar.

5. Analys och slutsats

Resultatet av studien påvisar stora skillnader gällande balans och neutral presentation mellan de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarnas nyhetsförmedling kring Juholt. Nedan presenteras en översikt över de huvudsakliga resultaten och slutsatserna kring varje enskild aspekt:

5.1 Balans

5.1.1 Nyhetsvärdering

Det förekom flertalet markanta skillnader mellan de socialdemokratiska och de borgerliga dagstidningarnas balans av nyhetsförmedlingen kring Juholt. Inte minst gällande skillnaderna i antalet skrivna artiklar. Enligt Strömbäck (2004, s. 268) får de viktigaste nyheterna bäst plats i tidningen och flest antal sidor. De stora skillnaderna i antalet artiklar mellan undersökta dagstidningar påvisar därmed att vissa tidningar ansåg att nyhetsförmedlingen kring Juholt var viktigare än andra, vilket i sin tur innebär att tidningarna utgått från olika nyhetsvärderingsprinciper. Det kan tyckas att olika nyhetsvärderingsprinciper även borde ha resulterat i stora skillnader när det gällde artiklarnas omfattning då högt prioriterade nyheter får mer utrymme än lågt prioriterade nyheter. Detta var dock inte fallet. Orsaken kan vara att vissa tidningar valde att inte skriva om en viss nyhet gällande Juholt istället för att publicera en mycket kort artikel som skulle ha kodats i denna studie. Detta är dock omöjligt att besvara i denna undersökning. Vad som däremot går att fastslå är att nyhetsvärderingsprinciperna mellan dagstidningarna i studien skiljer sig åt. Detta framgår tydligt genom det skilda antalet artiklar mellan tidningarna, men också gällande artiklarnas fokus där de socialdemokratiska tidningarna skrev betydligt färre artiklar om bidragsskandalen och betydligt fler artiklar om Juholts politiska arbete än de borgerliga tidningarna.

Möjliga orsaker till tidningarnas olika nyhetsvärderingar är flera. Exempelvis skulle läsekretsen kunna påverka antalet artiklar då majoriteten av läsarna kan tillhöra ett visst politiskt parti. Detta är för övrigt ett av tre olika sätt som en tidning kan vara direkt sammankopplad till ett politiskt parti enligt Hadenius et al (2009, s. 138). Utgivningsorten skulle också kunna ha påverkat nyhetsvärderingen genom den geografiska närheten till händelsen i fråga då lokala nyheter har en förhöjd chans att hamna på nyhetssidan, enligt Hvitfelt (1989). En annan potentiell orsak är tidningens upplaga. Socialdemokratiska Folkbladet har den minsta upplagan i studien och publicerade också minst antal artiklar om Juholt under den undersökta perioden. Denna

hypotes verkar dock inte trolig med tanke på att den näst minsta tidningen, socialdemokratiska Sydöstran skrev 54 artiklar under samma period. Ytterligare en orsak till tidningarnas skilda antal artiklar kan vara tidningarnas politiska färg. Det kan anses som ogynnsamt för en socialdemokratisk tidning att rapportera om Juholts missöden varför de kan ha valt att prioritera andra mer fördelaktiga eller neutrala nyheter. På samma sätt kan det vara gynnsamt för en borgerlig tidning att indirekt framställa den borgerliga alliansen i god dager. Denna orsak kan anses som den mest rimliga då undersökta tidningar ligger på geografiskt sett mycket olika platser samtidigt som skillnaderna i upplaga är små, med undantag för Folkbladets upplaga. Detta tyder på att tidningarnas politiska färg kan vara orsaken bakom den stora skillnaden i antalet skrivna artiklar vilket tyder på en obalanserad och partisk nyhetsförmedling.

5.1.2 Aktörer

Resultatet av studien visade att de socialdemokratiska tidningarna gynnade Juholt i större utsträckning än de borgerliga tidningarna. Dock missgynnades Juholt i samtliga tidningar oavsett tidningens politiska färg. Missgynnandet förekom inom olika aspekter av nyhetsförmedlingen. Enligt Asp (2010, s. 40-41) kan en aktör gynnas eller missgynnas genom den bild som ges av aktören i form av gestaltning, uppmärksamhet och relaterande till andra aktörer. Dessa tre former framkom i studien. När det gäller gestaltningen använde de borgerliga tidningarna oftare skandalgestaltning vilket missgynnade Juholt, detta medan de socialdemokratiska tidningarna oftare använde sakgestaltning vilket kan ha gynnat Juholt beroende på sakfrågeobjekt, frågor och företeelse. När det gäller uppmärksamheten kring Juholt varierade även den stort mellan tidningarna där de socialdemokratiska tidningarna skrev betydligt färre artiklar om Juholt under den undersökta perioden än de borgerliga tidningarna. Uppmärksamheten kunde vara gynnsam i vissa avseenden såsom politiska framsteg eller genomförda åtgärder, men överlag var uppmärksamheten ogynnsam för Juholt oavsett tidning. Även relaterandet till andra aktörer förekom i materialet, om än mindre tydligt än gestaltningen och uppmärksamheten. Ett exempel på detta var omnämmandet av ordet ”Tobleroneaffär” som förekom i artiklar om Juholts bidragsskandal. Ordet sammankopplade Juholt med Mona Sahlins omtalade skandal, vilket självklart missgynnade honom.

Juholt gynnades och missgynnades, vid sidan om de tre former som Asp (2010, s. 40-41) presenterar, i form av citat. När det gäller Juholts egna uttalanden, gynnade de

honom i vissa avseenden och i andra inte. Detta förekom oavsett tidningarnas politiska färg. I de socialdemokratiska tidningarna var artiklarna där Juholt citerades betydligt mer frekvent neutralt vinklade och mer sällan negativt vinklade än i de borgerliga tidningarna. De socialdemokratiska tidningarnas neutralt vinklade artiklar kan vid en första anblick antas vara varken gynnande eller missgynnande för Juholt, men detta behöver inte vara fallet då positiva nyheter ofta sammanfogas med neutrala nyheter enligt Westerståhl (1985, s. 81).

Även andra aktörer citerades i tidningarna såsom privatpersoner och politiker. I de artiklar där privatpersoner uttalade sig om Juholt var det uppseendeväckande nog oftare i negativa ordalag i de socialdemokratiska tidningarna än de borgerliga tidningarna där de oftare uttalade sig neutralt. Antalet artiklar där privatpersoner som uttalade sig var dock litet vilket kan leda till att resultatet blir osäkert. När det gäller artiklar där politiker uttalade sig om Juholt var politikerna betydligt mer positiva i sina uttalanden om Juholt i de socialdemokratiska tidningarna än i de borgerliga. Andelen politiker som uttalade sig neutralt om Juholt var dock mycket låg oavsett tidningarnas politiska färg.

Det framgår därmed att Juholt missgynnas i vissa avseenden och gynnades i andra oavsett tidningarnas politiska färg. Detta stämmer väl överens med Asps (2010, s. 41) hypotes om att aktörer kan gynnas i ett avseende och missgynnas i ett annat. Juholt framställdes negativt i samtliga tidningar, dock oftare positivt i de socialdemokratiska tidningarna i form av bland annat artikelns fokus och dominerande journalistisk gestaltning. Dock kan en aktör gynnas i ett avseende för att sedan missgynnas i ett annat varför det är viktigt att se helheten innan en bedömning sker. Gällande helhetsbedömningen av gynnandet och missgynnandet av Juholt kan slutsatsen dras att han gynnades i betydligt större utsträckning i de socialdemokratiska tidningarna. Detta gynnande framträder, som ovan nämnt, i flertalet aspekter. En aspekt som är talande för gynnandet av Juholt är vinkeln på artiklar om förtroendet för Juholt. Gällande detta fokus skrev de socialdemokratiska tidningarna betydligt fler positivt och neutralt vinklade artiklar än de borgerliga tidningarna, med undantag för Värmlands folkblad som varierade marginellt från borgerliga Borås Tidning. Detta är mycket intressant då förtroendet för Juholt sjönk betydligt under månaderna innan årsskiftet 2011/2012, vilket senare ledde till hans avgång. Trots detta förmedlade de socialdemokratiska tidningarna ett stort antal positivt och neutralt vinklade artiklar om förtroendet för Juholt. Detta är ett tydligt exempel på att Juholt gynnades av nyhetsförmedlingen.

5.2 Neutral framställning

5.2.1 Gestaltning och vinkel

Den neutrala framställningen av nyheterna kring Juholt varierade stort mellan tidningarna. Detta gäller inte minst för artiklarnas dominerande journalistiska gestaltningar som omnämndes i föregående avsnitt. Det är tydligt att de socialdemokratiska och de borgerliga tidningarna utgick från olika perspektiv gällande nyhetsrapporteringen kring Juholt. Detta gällde också för vinklingen av artiklarna i de olika tidningarna. De socialdemokratiska tidningarna skrev betydligt mer frekvent positivt vinklade artiklar om Juholt medan de borgerliga skrev markant fler negativt vinklade artiklar. Enligt Strömbäck (2008, s. 32) anses ofta negativa nyheter vara mer populära än positiva nyheter. Detta stämmer väl in på nyhetsförmedlingen kring Juholt då majoriteten av artiklarna, oavsett tidningens politiska färg, var negativt vinklade. De socialdemokratiska tidningarna skrev dock fler positivt vinklade artiklar vilket är uppseendeväckande då negativa nyheter har större sannolikhet att bli nyheter enligt Strömbäck (2008, s. 32). Det bör därför reflekteras över varför de socialdemokratiska tidningarna skrev fler positivt vinklade artiklar om Juholt trots att negativa nyheter vanligtvis får bäst plats i tidningen och flest antal sidor. Orsaken bakom denna skillnad kan återigen bero på tidningarnas politiska färg, då en positivt vinklad artikel om Juholt kan anses gynna det socialdemokratiska partiet på samma sätt som en negativ framställning indirekt kan anses gynna den borgerliga alliansen. Om detta är fallet måste dock orsaken utredas då en tidnings politiska färg inte färgar av sig utav sig självt. Antingen kan partiskheten bero på medarbetarna, det vill säga journalisterna på tidningarna, eller på tidningarnas ledare och ägare. När det gäller det förstnämnda kan det vara så att journalisterna på de undersökta tidningarna aktivt har sökt sig till en tidning som speglar hans eller hennes personliga politiska åsikter och att dessa åsikter påverkat den skrivna artikeln, vilket i sin tur lett till att artiklarna blivit partiska. När det gäller ledningen och ägare kan det vara så att de har önskningskrav eller krav på journalisterna att artiklarna ska gynna eller missgynna en part. Dock kan troligheten i detta ifrågasättas eftersom de flesta tidningar i denna studie inte ägs av ett politiskt parti eller liknande. Orsaken till varför tidningarnas politiska färg färgar av sig på nyhetsförmedlingen är därmed oklart. Vad som däremot är klarlagt är att tidningarnas politiska färg har färgat av sig på nyhetssidan.

5.3 Färgad nyhetsförmedling

Studiens syfte är att undersöka huruvida svenska dagstidningarnas politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen. Resultatet av studien påvisar att det förekommer markanta skillnader mellan socialdemokratiska och borgerliga dagstidningars nyhetsförmedling kring Juholt, särskilt gällande balans och neutral presentation. Slutsatsen blir därmed att undersökta tidningars nyhetsförmedling kring Juholt har varit partiska. Detta innebär att medierna i fråga har försakat sin demokratiska roll och sina förpliktelser mot den fria åsiktsbildningen. Detta resultat var inte väntat. Som tidigare nämnt i teorikapitlet finns det i dagsläget knapphändig forskning kring huruvida samtida svenska dagstidningars politiska färg skulle påverka nyhetssidorna då tidningen förutsätts vara åtskild från nyhetsförmedlingen som i sin tur antas vara opartisk. Detta är uppenbarligen inte fallet gällande undersökta dagstidningars nyhetsrapportering av den så kallade Juholt-affären.

7. Diskussion

7.1 Reflektioner kring metod och genomförande

Denna studie har syftat till att undersöka huruvida svenska dagstidningars politiska färg påverkar nyhetsförmedlingen kring en politisk händelse. För att på bästa sätt besvara syftet och de underliggande frågeställningarna användes en kvantitativ innehållsanalys. Metoden har många fördelar när det gäller att undersöka ett omfattande material såsom de 262 artiklar som analyserats i denna studie. När metoden dessutom kombineras med en mindre omfattande kvalitativ textanalys kan ytterligare dimensioner synliggöras. Utan den kvalitativa textanalysen skulle fruktsamma variabler gå förlorade, detta gäller för exempelvis de undersökta variablerna fokus och vinkel. Den kvalitativa textanalysen var dock mycket begränsad i omfattning vilket senare ledde till brister i den omfattande kvantitativa analysen. Detta gällde för bland annat variabeln fokus där svarsalternativet *Juholts avgång* aldrig inkluderades. Detta alternativ skulle vara mycket intressant att undersöka då samtliga tidningar publicerade artiklar om Juholts avgång. Upptäckten att detta svarsalternativ vore fördelaktigt för studien upptäcktes dock under ett senare skede av kodningen och inkluderades därför aldrig.

Valet av dagstidningar visade sig vara fruktsamt då tidningarna var mycket olika varandra gällande såväl upplaga som ägare. Dock skrev socialdemokratiska Folkbladet endast 16 artiklar under samma period som borgerliga Borås Tidning skrev 58 artiklar. Folkbladets låga antal artiklar gjorde det svårare att dra generella slutsatser då de andra tidningarna skrev mer än dubbelt så många artiklar. Samtidigt tyder tidningens låga antal artiklar på att tidningens politiska färg hade betydelse för tidningens nyhetsvärdering av Juholt. Det är dock värt att reflektera över huruvida det vore mer fördelaktigt att endast granska dagstidningar med en ungefärlig lika stor upplaga, för att inte få resultat som skulle kunna härledas till tidningens upplaga eller storlek.

7.2 Förslag på fortsatt forskning

Resultatet av studien påvisar stora skillnader i nyhetsrapporteringen kring Juholt under den undersökta perioden. Diskuterbart är huruvida resultatet hade blivit annorlunda om fler socialdemokratiska och borgerliga tidningar hade granskats. För att säkerhetsställa huruvida det förekommer så markanta skillnader som resultatet av denna studie visar, skulle betydligt fler dagstidningar behöva granskas, och gärna då med fler variabler såsom framställningen av Juholt i bild och på tidningens framsida. Det vore även

intressant att jämföra nyhetsrapporteringen kring Juholt-affären med en borgerlig skandal som exempelvis ministerskandalen år 2006. Frågan är om borgerliga tidningar värderade den borgerliga skandalen på samma sätt som de värderade nyheten om Juholt, och likaså med de socialdemokratiska dagstidningarna.

7. Källförteckning

7.1 Litteratur

Asp, Kent (2010) *Mediernas prestationer och betydelse – Valet 2010*, Göteborgs Universitet, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Bryman, Alan (2009) *Samhällsvetenskapliga metoder*, Liber, Malmö

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik och Wängnerud (2012) *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Nordstedts, Stockholm

Hadenius, Stig, Wibull, Lennart, Wadring, Ingela (2009) *Massmedier – press, radio och tv i den digitala tidsåldern*, Ekerlids, Stockholm

Hvitfelt, Håkan (1989) *Nyheter och verkligheten – Byggstenar till en teori*, Göteborgs universitet, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Håkansson, Nicklas (2004) *Politiker och journalister – kamp om presentation och representation* i Nord, Lars, Strömbäck, Jesper (red.) *Medierna och demokratin*, Studentlitteratur, Lund

Nilsson, Åsa (2010) *Kvantitativ innehållsanalys* i Ekström, Mats och Larsson, Larsåke (red.) *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Studentlitteratur, Lund

Norman, Birger (1968) *Ådalen 31*, Murbruk

Strömbäck, Jesper (2004) *Den medialiserade demokratin – Om journalisten ideal, verklighet och makt*, SNS, Stockholm

Strömbäck, Jesper (2001) *Gäster hos verkligheten – en studie av journalistik, demokrati och politisk misstro*, Östlings, Stockholm

Strömbäck, Jesper (2003) *Medierna som fjärde statsmakt – en studie av innebörden av begreppet granskande journalistik*, Demokratiinstitutet, Sundsvall

Strömbäck, Jesper (2008) *På nyhetsmediernas agendor – en studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV*, Mittuniversitetet, Sundsvall

Westerståhl, Jörgen (1972) *Objektiv nyhetsförmedling*, Akademiförlaget, Göteborg

Westerståhl, Jörgen, Johansson, Falke (1985) *Bilden av Sverige – Studier av nyheter och nyhetsideologier i TV, radio och dagspress*, SNS Förlag, Stockholm

Östbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut och Larsen, Leif Ove (2008) *Metodbok för Medievetenskap*, Liber, Malmö

Bilaga 1: Kodschema och kodbok

1. Tidning:

Varje tidning tilldelas ett eget nummer enligt nedanstående system:

1. Folkbladet
2. Sydöstran
3. Värmlands folkblad
4. Borås Tidning
5. Blekinge Läns Tidning
6. Katrineholms-Kuriren

2. Datum:

Varje artikel kodas enligt vilket datum artikeln är skriven. Exempelvis 20111003.

_____

3. Hur mycket utrymme får nyheten?

Bilder, bildtexter, rubrik och ingress inkluderas i bedömningen.

- 1: Notis/kort artikel
2. ¼-dels sida till mindre än en halvsida
3. Halvsida till ¾-dels sida
4. Hellsida eller mer

4. På vilken sida finns artikeln?

_____

5. Vilken är den dominerande journalistiska gestaltningen i artikeln?

Bedömning sker enligt nedanstående beskrivningar:

1. Sakgestaltning

Spelgestaltning rymmer alla artiklar som framställer politiker som spel, sporter eller strategier. Gällande sportframställningen, som vanligtvis anses vara dominerande av ovanstående tre varianter av spelgestaltning, betonar ett systematiskt användande av termer såsom ”vinnare”, ”förlorare” och krigsmetaforer. Vanligtvis innebär denna gestaltning i praktiken nyhetsrapportering som kretsar kring hur politiker strävar efter att uppnå strategiska och opinionsmässiga framsteg.

2. Spelgestaltning

Sakgestaltning är en direkt motsats till spelgestaltning. När det gäller nyheter om politik fokuserar gestaltningen på politikens innehåll eller sakliga problem, inklusive förslag på lösningar till dem. I det politiska sakgestaltningen är det också relevant vad en politisk aktör föreslår, säger eller gör. Sakgestaltning av politik kan omfatta frågan om på vilket sätt något skall utföras.

3. Skandalgestaltning

Skandalgestaltning bygger på en stilistisk gestaltning med skandaler och affärer som grund.

4. Annan

Alternativa gestaltningar som inte kan klassificeras i ovanstående kategorier placeras i kategorin ”annan”. Kategorin består av två riktningar som benämns som *trivia* och *annan*. Trivia består av alla nyhetsartiklar som inte rör sig om politik i allmänhet, politiskt relevanta förhållanden eller fenomen. Annan utgörs av artiklar som inte hör till något annat fack. Strömbäck (2004) framhåller att denna kategori bör hållas relativt tunn och att artiklar som uppnår de krav för övriga gestaltungsformer föredragsvis placeras i dessa kategorier.

6. Vad är artikelns huvudsakliga fokus?

Bedömning sker enligt nedanstående beskrivningar:

1. Bidragsskandalen

Till denna kategori inkluderas alla artiklar som fokuserar på bidragsskandalen och dess konsekvenser i form av bland annat förundersökningen. Förlåt-turnén räknas inte till denna kategori.

2. Juholts politiska arbete

Till denna kategori inkluderas artiklar som fokuserar på olika typer av politiskt arbete såsom deltagande i riksdagsmöten, debatter och andra politiska uppdrag.

3. Förlåt-turnén

Till denna kategori ingår alla artiklar som kretsar kring förlåt-turnén där Juholt reste från Kiruna till Malmö i ett försök att få förnyat förtroende från sina väljare. Alla artiklar som är en tydlig kombination av bidragsskandalen och förlåt-turnén placeras i kategorin bidragsskandalen då förlåt-turnén var en direkt konsekvens av skandalen.

4. Juholts privatliv/egna intressen

Till denna kategori avses artiklar som huvudsakligen berör Juholts privata sfär såsom kärleksförhållanden och semesterminnen.

5. Statistik

Till denna kategori inkluderas artiklar som enbart fokuserar på statistik såsom statistiska undersökningar och opinionsmätningar genom rubrik och ingress.

6. Förtroendet för Juholt

Till denna kategori inkluderas artiklar som berör förtroendet för Juholt. Opinionsmätningar där förtroendet för Juholt inkluderas i mindre omfattning, placeras i kategorin ”statistik”.

7. Annat

Till denna kategori inkluderas alla artiklar som antingen inte kan klassificeras enligt någon av ovanstående kategorier.

7. Vilken vinkel har artikeln?

Bedömning sker enligt nedanstående beskrivning:

1. Positiv

Positivt vinklade nyheter fokuserar ofta på lösningar istället för problem, enligt Westerståhls (1995, s. 81) definition av positiva nyheter, men i likhet med definitionen av negativa nyheter, är det en mer omfattande definition av vinkel som avses i denna

studie. Exempelvis kan en nyhet kring förtroendet för Juholt vara positivt vinklad genom att en aktör uttalar sig positivt om Juholt och/eller att artikeln hänvisar till positiv bakgrundsinformation som Juholts politiska arbete trots att artikeln inte har detta fokus.

2. Negativ

Negativt vinklade nyheter fokuserar vanligtvis på problem istället för på lösningar i enlighet med Westerståhls (1985, s. 81) definition av negativa nyheter, men behöver inte vara begränsad till detta. Exempelvis kan en nyhet kring förtroendet för Juholt vara negativt vinklad genom att en aktör uttalar sig negativt om Juholt och/eller att artikeln hänvisar till bidragsskandalen trots att artikeln inte har detta fokus.

3. Neutral

Neutralt vinklade nyheter är enligt Westerståhls (1995, s. 81) definition övriga nyheter som inte kan kategoriseras enligt benämningarna för positiva och negativa nyheter. I denna studie avser neutrala nyheter, artiklar som hänvisar till bland annat neutral bakgrundsinformation och artiklar som tillåter olika aktörer kommer till tals. Till denna kategori avser vanligtvis också statistik i form av bland annat opinionsmätningar.

99. Ej tillämbart

8. Hur uttalar sig Juholt i artikeln?

1. Citerad av tidningen
2. Citerad av annat medium
3. Citerad av sociala medier
4. Via talesperson
5. Via pressmeddelande
6. Citerad utav angiven källa
7. Juholt uttalar sig inte alls

9. Uttalar sig privatperson/privatpersonerna mestadels positivt eller negativt om Juholt?

”Privatperson” avser alla individer som enligt tidningen inte är politiker. Bloggare, volontärer och andra individer som på ett eller annat sätt kan vara inblandade i politiskt arbete, men som inte framställs som aktiva politiker ingår i denna kategori.

1. Positivt
2. Negativt
3. Neutralt
4. Ingen privatperson uttalar sig i artikeln.
99. Ej tillämbart

10. Uttalar sig politiker/politikerna mestadels positivt eller negativt om Juholt?

”Politiker” avser alla individer som enligt tidningen uppges vara aktiva politiker. Bloggare, volontärer och andra individer som på ett eller annat sätt kan vara inblandade i politiskt arbete, ingår inte i denna kategori.

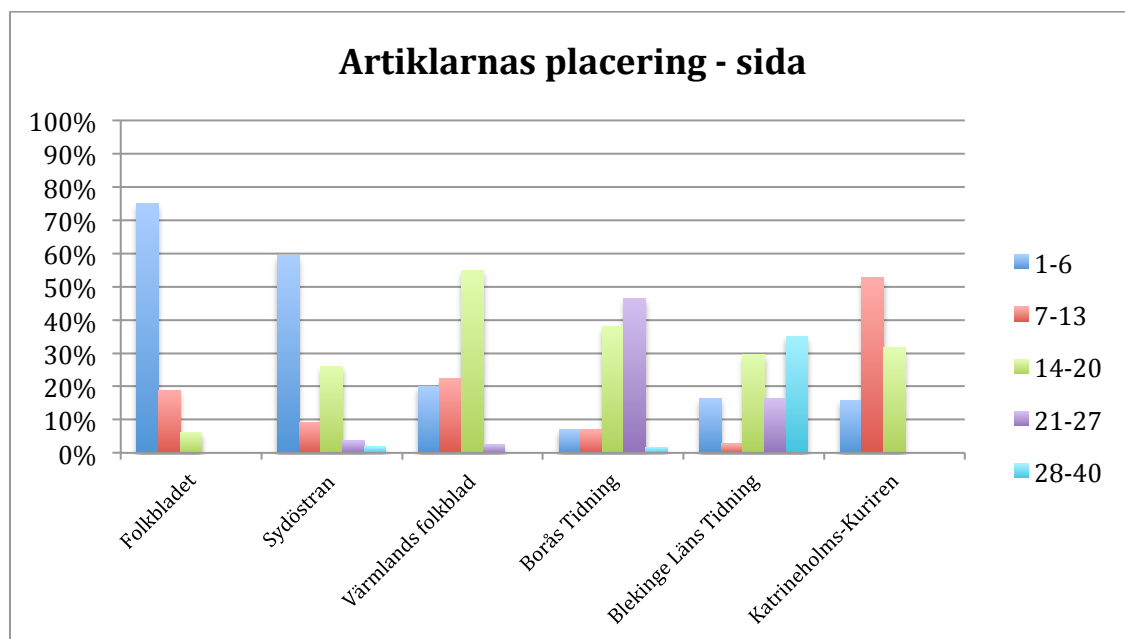
1. Positivt
2. Negativt
3. Neutralt
4. Ingen politiker uttalar sig i artikeln
99. Ej tillämbart

11. Vilket parti tillhör politikern/politikerna som uttalar sig?

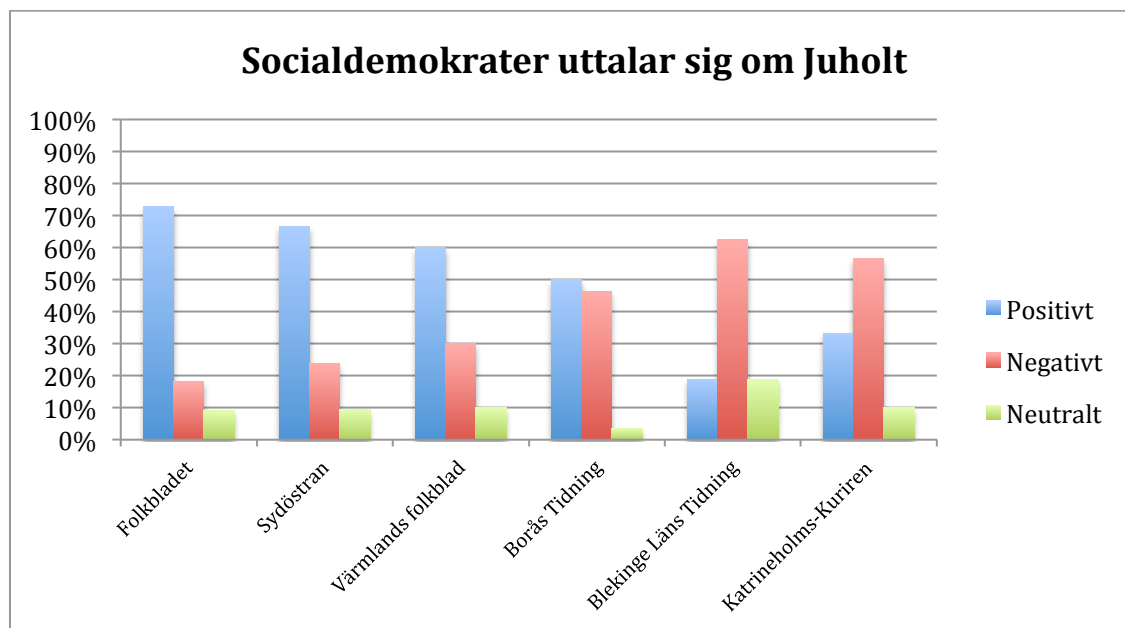
I de fall där flera olika politiker uttalar sig, väljs det parti som är mest framträdande.

1. Socialdemokraterna
2. Vänsterpartiet/Miljöpartiet
3. Alliansen
4. Annat parti
5. Ingen politiker uttalar sig i artikeln

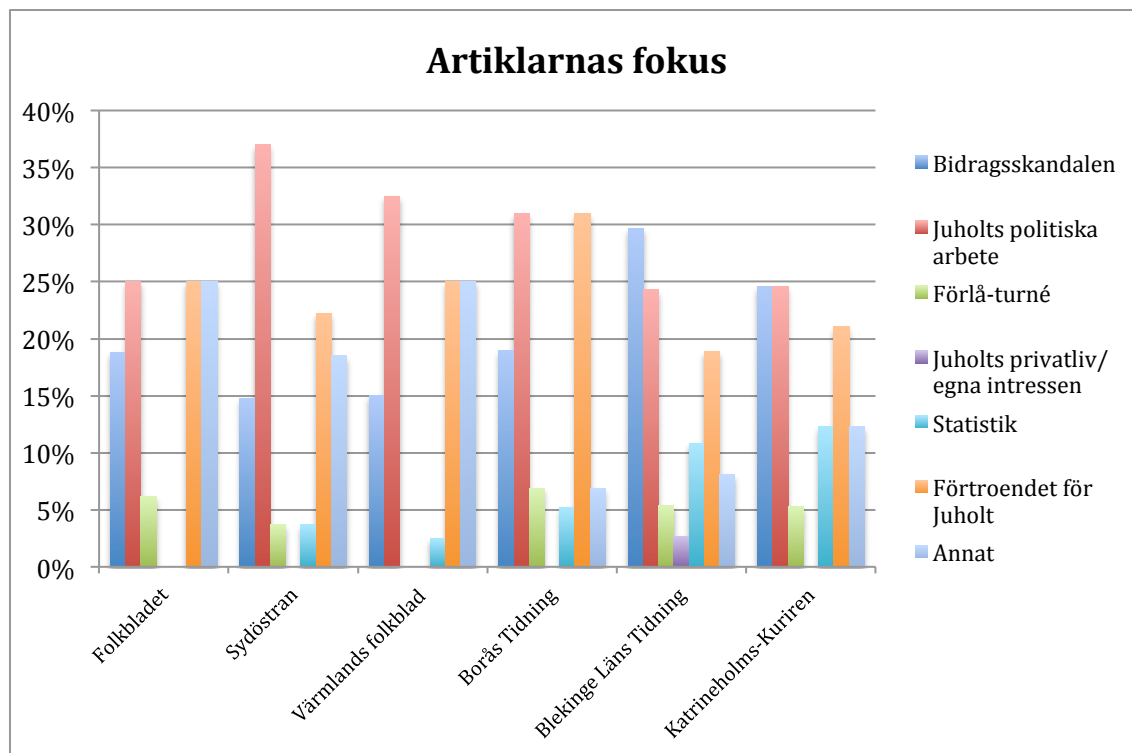
Bilaga 2. Övriga diagram

Figur 1. Artiklarnas placering på sida i samtliga tidningar redovisat i procent. Figuren avser 262 artiklar.

Figur 2. Samtliga artiklar där socialdemokratiska politiker uttalar sig om Juholt i positiva, negativa eller neutrala ordalag, redovisat i procent. Figuren avser 126 artiklar.

Figur 3. Artiklarnas fokus i samtliga tidningar redovisat i procent. Figuren avser 262 stycken artiklar.